

SØVERNORIENTERING NR. 10/70

UKLASSIFICERET

Fregatten PEDER SKRAM i STANAVFORLANT.

I perioden 1. april - 22. juni indgår fregatten PEDER SKRAM i NATO Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT).

STANAVFORLANT er en permanent NATO-styrke, sammensat af jagere og fregatter. I den periode, PEDER SKRAM indgår i styrken, består denne yderligere af skibe fra Canada, England, Holland, Norge, Tyskland og USA. Styrkechefen er Commodore D.S.Boyle fra Canada, i hvis internationalt sammensatte stab også en dansk officer indgår.

STANAVFORLANT opgaver er bl.a.:

- Offentligt at demonstrere NATO-landenes samhørighed og sammenhold og alliancens evne til internationalt samarbejde.
- At assistere de enkelte NATO-lande og NATO-kommandoer i deres øvelsesvirksomhed.
- At stå til rådighed som en udrykningsstyrke i tilfælde af spænding eller uro i områder, der berører NATO-landene, og ved sin tilstedeværelse virke som en advarsel om, at NATO forsvarsmæssigt er én enhed.
- At være den kerne, hvorefter en større NATO-styrke i givet fald kan etableres.

Disse opgaver falder sammen med NATO's generelle formål: At virke krigsforebyggende ved sin blotte eksistens samt at være forberedt til et kollektivt forsvar af NATO-landene, hvis forebyggelsen skulle svigte. Dette formål er også et dansk udenrigspolitisk sigte, og PEDER SKRAMs deltagelse i STANAVFORLANT er derfor både naturlig og ønskelig.

Under PEDER SKRAMs deltagelse i STANAVFORLANT vil styrken afholde øvelser inden for Nordregions-området samt i farvandet ud for Frankrig og Portugal. I øvelsesperioden vil STANAVFORLANT bl.a. anløbe Oslo, København, Antwerpen, Lissabon samt Ponta Delgada (Azorerne).

UKLASSIFICERET

SOK-kursus i Wilhelmshaven.

Søværnets operative Kommandos (SOK) kursus for søofficerer

././.

er blevet afsluttet med en uges ophold i Wilhelmshaven, hvor den tyske marines taktiske træner var stillet til rådighed fra 2. til 6. marts.

I samme periode aflagde depotskibet HENRIK GERNER rutinebesøg i Wilhelmshaven. Chefen for SOK havde sit kommandotegn hejst i skibet, der også tjente som logiskib for ca. halvdelen af de deltagende officerer.

Også i 1968 blev den tyske taktiske træner benyttet af elever på SOX taktiske kursus, da den er større og bedre egnet til egentlige søtaktiske spil end den nuværende træner på Søværnets Kampinformationsskole. Derimod vil den nye taktiske træner, der er bestilt til Søværnet (SVN), være bedre og mere moderne end træneren i Wilhelmshaven og helt kunne dække behovet for skolemæssig taktisk uddannelse af SVN personel.

UKLASSIFICERET

Søtransportvæsenet nedlægges.

I forbindelse med organisationsændringerne i SVN påregnes Søtransportvæsenet (STV) nedlagt i april og dets arbejdsområder overført til andre institutioner.

Stillingen som chef for STV og som formand i Skibsudpegningsnævnet vil således blive overdraget til en officer i Marinestaben, hvorfra skibsudpegning for fremtiden vil blive foretaget.

Chefen for Søværnet (CHS) har anmodet Handelsministeriet om medio marts at overtage funktionerne i forbindelse med føring af handelsskibskartoteket og efter overtagelsen at give forsvarrets myndigheder fornøden adgang til handelsskibskartotekerne i København og Århus.

UKLASSIFICERET

Søværnets stabskursus på langtur.

Forsvarsakademiet har atter i år planlagt en studierejse for "Stabskursus for Søværnet" og "Stabskursus for Flyvevåbnet" til Tyskland, Holland, Belgien og England. Rejsen til Holland finder sted den 10. april, og besøget i England varer fra 14. til 18. april.

I besøget i Holland deltager kun Flyvevåbnet (FLV) officerer, der besøger det hollandske flyvevåbens stabsskole og SHAPES tek-

niske center for luftforsvar. Rejsen slutter i Bruxelles, hvor "Stabskursus for Søværnet" støder til. Begge hold rejser derfra til Portsmouth.

Der er lagt et stort program for besøget i England, hvor deltagerne bl.a. skal til Hovercraft-fabrikkerne på Isle of Wight, "Coastal Command" i Northwood, "Royal Navy College" i Greenwich, "Royal Air Force College" i Bracknell og "Strike Command" i High Wickham. Der bliver formentlig også lejlighed til at se Admiralitetets nye bygning ved Earls Court.

Der er 16 deltagere fra SVN og 14 fra FLV.

UKLASSIFICERET

Fritidslokaler for konstabelgruppen.

Foreningen af Søværnets Konstabler har holdt indvielse af nye fritidslokaler i Spanteloftsbygningen på Holmen.

Hermed er et længe næret ønske fra SVN konstabler gået i opfyldelse. Lokalerne, der er indrettet i spiselokalet for den tidligere Sergentskoles Nyholm afdeling, er af SVN stillet til rådighed for konstabelgruppen.

SVN har støttet bestræbelserne for etablering af et fritidsområde på Holmen for konstabelgruppen og har bidraget økonomisk med istandsættelse og indretning af de nye lokaler.

Lokalerne er indrettet som cafeteria, hvor der kan købes smørrebrød, varme retter m.v. I frokosttiden udskænkes ikke øl og spiritus. Til varetagelse af den daglige drift har konstabelforeningen ansat en bestyrerinde.

Indvielsen af de nye lokaler markeredes ved en reception, hvor konstabelforeningen var vært for en kreds af indbudte civile og militære gæster.

UKLASSIFICERET

"Nyt Løb" udvides efter påsejling.

Motorskibet "Ørestad" påsejlede i november 1968 i tæt tåge estakaderne og broen "Linien". Skibet måtte hjælpes fri af en bugserbåd. Ca. 15 m af estakaderne og et lignende stykke af broen "Linien" blev stærkt beskadiget. Skaden blev af Søværnets Bygningsdistrikt (BVD)

././.

takseret til 48.000 Kr., som "Ørestad"s forsikring gik med til at betale.

Reparationen er i fuld gang og ventes afsluttet i løbet af foråret. Den udføres af SVB ved firmaet Jac. Petersen med assistance af Havnevæsenets kran "Herkules", der fjerner knækkede pæle.

Broen "Linien" reparerer ikke, men resterne fjernes. Efter reparationen af estakaderne udvides "Nyt Løb" med ca. 12 m, således at løbet bliver 45 m bredt.

UKLASSIFICERET

Canadisk søopmåler til dansk søopmåling.

Søkortarkivet har indbudt en canadisk søopmåler til at deltage i dansk søopmåling. "Canadian Hydrographic" har udpeget Mr. R.M. Eaton fra "Atlantic Oceanographic Laboratory", Dartmouth, Nova Scotia, som deltager. Den canadiske søopmåler vil i tiden fra 25. maj til 4. juli deltage i søopmåling, såvel om bord i opmålingsskibet FYLLA som om bord i opmålingsfartøjerne SKA-7 og SKA-8. Han vil desuden få lejlighed til at følge rentegning og kortproduktion.

UKLASSIFICERET

Nedlæggelse af Søværnets Museumsudvalg.

Alle SVN museumseffekter, der ikke er i fast udlån, er i de senere år søgt koncentreret under centralt opsyn af Chefen for Flådestation København. Det er sket for at få et bedre overblik end tidligere over museumstingene og for at skabe en mere effektiv magasinering. I tilslutning hertil er der udarbejdet en Søværnsbestemmelse omhandlende de historiske samlinger. Heri er der angivet retningslinjer for alt, hvad der vedrører museumseffekterne. CHS har derfor bestemt, at Søværnets Museumsudvalg nedlægges med udgangen af februar 1970.

UKLASSIFICERET

Mindeplade til Grønland.

Grønlands Kommando har til opsætning på kommandoens flagbastion fra CHS modtaget en mindeplade med navnene på de 12 omkomne fra catalina 865, der forliste ved Kap Desolation den 10. august 1963.

././.

Mindepladen afsløres ved en højtidelighed, når issituationen har ændret sig så meget, at personalet fra luftgruppe Vest kan være til stede.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Thstrup'. The signature is written in a cursive style with a prominent vertical stroke.

S.Thostrup

Marinestabens forhold og placering.

I forbindelse med det fortsatte arbejde vedrørende Forsvarets organisation og de enkelte værnstables fremtidige forhold har Chefen for Søværnet (CHS) i en skrivelse den 12. marts uddybet visse synspunkter, bl.a. om Marinestabens (MST) og specialskolernes placering og de hertil knyttede bemanningsspørgsmål.

Forsvarsministeriet (FMN) har i februar i princippet godkendt den af arbejdsgruppen vedrørende Forsvarskommandoens (FKO) organisation udarbejdede rapport som grundlag for den videre planlægning af værnstables detailorganisation. Ministeriet har dog understreget, at Forsvarsstabens (FST) arbejde bør begrænses til kun at omfatte den overordnede planlægning og styring, og at der bør gennemføres en afpasset delegering af ansvar og beføjelser fra FKO til underlagte myndigheder.

Ved oprettelsen af den nye FST og de tre værnstabe stod det klart, at man ikke fra den ene dag til den anden kunne skabe en så gennemgribende organisationsændring af så store områder uden også efter den formelle skæringsdato at måtte foretage løbende justeringer af ansvarsfordelingen mellem de berørte kommandomyndigheder. I disse overvejelser måtte også den fremtidige indbyrdes placering af de enkelte kommandomyndigheder spille en væsentlig rolle, hvorfor FKO har bedt bl.a. MST om at fremsende en justeret detailorganisation og bemanning baseret på indhøstede erfaringer, nye overvejelser og en eventuel etablering af MST i tilslutning til FST og de øvrige værnstabe i Vedbæk.

CHS har i sin skrivelse understreget, at han ud fra de givne retningslinjer fortsat finder det mest hensigtsmæssigt at placere MST på Holmen i nær tilknytning til specialskole- og inspektørfunktionerne, så opgaverne vedrørende personelforvaltning og uddannelse kan løses så rationelt som muligt.

Vælges derimod en placering af MST i Vedbæk, vil den deraf følgende adskillelse af skole- og inspektørfunktionen på den ene side og MST på den anden side medføre, at den nødvendige daglige koordine-

ring af specialskolernes virke ikke - som i tidligere direktiv forudsat - vil kunne varetages af MST direkte. Det er CHS opfattelse, at denne opgave i så fald indtil videre bør pålægges chefen for den kommende Taktikskole, og at det vil kræve en forøgelse af de enkelte specialskolers bemanning.

Det påpeges også, at en placering af CHS i Vedbæk vil gøre det påkrævet, at der kan gøres brug af visse kontorfaciliteter på Holmen af hensyn til personlig kommunikation, såvel med skolerne og specialtjenesteinspektørerne som med personel, der skal melde sig hos CHS, eller som af anden grund søger foretræde for denne. CHS påregner derfor at kunne disponere over lokaliteter i Nyholms Vagt, hvor det desuden vil være hensigtsmæssigt at stille plads til rådighed for Søværnets Havarikommission, for Auditøren hos CHS samt for et kontakt- og rekrutteringskontor under den personelforvaltende myndighed (for tiden Søværnets Personelkontor).

UKLASSIFICERET

Nedsættelse af indrangeringsudvalg.

FMN har den 4. marts meddelt, at man har til hensigt at nedsætte et indrangeringsudvalg med opgave over for ministeriet at fremsætte forslag til, hvorledes kontraktansatte officerer af reserven bør indrangeres blandt de allerede ansatte officerer af B-linjen.

Udvalget påregnes sammensat af repræsentanter af Chefen for Hæren, CHS, Chefen for Flyvevåbnet, Forsvarets Intendanturkorps, Specialgruppens Hovedorganisation, Søværnets Specialofficerers Organisation, Organisationen for Specialgruppen i Flyvevåbnet, Foreningen af tjenstgørende Reserveofficerer i Hæren, Foreningen af Søofficerer i Reserven, Foreningen af kontraktansatte Officerer i Flyvevåbnet og Cheferne for FMN 2. og 6. Kontor.

FMN har anmodet bl.a. CHS om snarest at indhente ansøgninger fra officerer af reserven, der måtte ønske af komme i betragtning ved indrangering som officerer af B-linjen. Det bemærkes, at ministeriet fortrinsvis vil søge emner for indrangering blandt yngre tjenstgørende officerer af reserven med mindst 4 års officerstjeneste.

På denne baggrund har CHS til officerer af reserven med 4 års officerstjeneste og derover udsendt et brev med anmodning om, at de, der måtte ønske at blive taget i betragtning ved den videre be-

././.

handling af indrangeringsspørgsmålet, fremsender ansøgning herom senest den 20. marts.

UKLASSIFICERET

Uddannelse af officerer af A-linjen.

CHS ledsaget af repræsentanter for MST har aflagt besøg ved Søværnets Officersskole (SOS) for at få en orientering om og status for den hidtidige planlægning af den nye uddannelse for officerer af A-linjen.

Ved en indledende redegørelse præsenteredes de enkelte faggrupperes formål med tilhørende eksempler på målsætning og pensum for enkelte fag. Endvidere blev der orienteret om mulighederne for at gennemføre fællesuddannelse i relation til de timetalskrav, der er opstillet inden for de enkelte faggrupper.

På dette grundlag drøftedes den uddannelse, der ligger forud for optagelsen på officersskolen, og i denne forbindelse alternative muligheder til den gældende uddannelse af sergenter SØ. Spørgsmålet om længde og arten af praktisk uddannelse og praktikanttjeneste samt efteruddannelse for de kommende officerer blev ligeledes berørt.

SOS påregner i den nærmeste fremtid også at gå i gang med udarbejdelse af uddannelsesplan for officerer af B-linjen, og begge uddannelsesplaner påregnes at foreligge i løbet af sommeren med henblik på, at FMN godkendelse kan indhentes i august.

UKLASSIFICERET

Conveyor-system ved Flådestation Københavns Forsyningsafdeling.

Under det fortsatte arbejde med opbygningen af en ensartet, samlet forsyningstjeneste i Søværnet (SVN), har Flådestation Københavns Forsyningsafdeling (FLS KBH FSA) overtaget de tekniske tjene- sters forvaltende arbejde i forbindelse med bl.a. magasinering og ud- levering af forsyningsgenstande.

Samtidig hermed er tidssvarende forvaltnings- og ekspedi- tionsmetoder taget i anvendelse, og i denne forbindelse er der i Sdr. Magasinbygning installeret et mekanisk anlæg, som i stor udstrækning automatiserer transporten af materiel og de hertil knyttede papirer.

Sdr. Magasin er - på trods af sine ca. 200 år - i udmærket

././.

stand og et godt depot, omfattende omkring 6000 m² lagerplads, fordelt i 4 etager, og bygningens placering gør den egnet som centrum for magasineringen af materiel i Københavnsområdet. De interne transportforhold, som bl.a. skal bringe materiellet til og fra etagerne, var imidlertid stærkt forældede og bestod blot af et spil, en wire, en krog og lemme i gulvet. Skulle bygningen derfor anvendes til fremtidigt hovedlager, ville det være nødvendigt at installere mindst 2 vareelevatorer. I stedet valgtes et system, som ikke blot varetager den lodrette transport, men samtidig - i den mere end 100 m lange bygning - transporterer vandret i hver etage. Derved blev den mekaniserede transport virkelig rationel. En analyse af fordele og ulemper, som knytter sig til de forskellige mekaniske transportformer, der kunne tænkes anvendt, viste, at et conveyor-system, i hvilket gondoler med kasser og paller bevæger sig på skinner ophængt i loftet, ville være fordelagtigst.

Conveyor-systemet har været under installation siden sommeren 1968. Det blev den 30. januar overtaget af Søværnets Bygningsdistrikt, men har allerede i flere måneder været anvendt af FLS FSA.

Anlægget er det første af sin art og er delvis udviklet i takt med installationen. På trods af betydelige forsinkelser og en del børnesygdomme har det vist sig at stå mål med de forventninger, som på forhånd var knyttet til det.

UKLASSIFICERET

320 søredningsaktioner i fjor.

Søværnets operative Kommando (SOK) har udsendt meddelelse om at have deltaget i 197 søredningsaktioner i 2. halvår af 1969.

Antallet bringer det samlede antal aktioner for hele 1969 op på 320, hvilket nærlig er en 3-dobling indenfor de sidste 5 år, idet SOK

i 1965 deltog i 121 aktioner,
i 1966 i 94 aktioner,
i 1967 i 166 aktioner,
i 1968 i 226 aktioner og
i 1969 i 320 aktioner.

En gennemgang af oversigten over de i 1969 iværksatte søredningsaktioner viser, at

- ca. 39 % (i 1968 ca. 41 %) af de iværksatte aktioner

././.

- skyldtes professionelle søfolks færden,
- ca. 43 % (i 1968 ca. 39 %) skyldtes ikke professionelle søfolks færden, og
- ca. 18 % (i 1968 ca. 20 %) skyldtes andre årsager. For hovedpartens vedkommende indrapporтерet anvendelse af rød eller rødlig pyroteknik eller lignende, men hvor det ved efterfølgende eftersøgning har kunnet konstateres, at dette ikke har stammet fra søulykker.

Den kraftige stigning i antallet af søredningsaktioner i 1969 skyldes bl.a. et vejræssigt uroligt forår, en kraftig stigning i antallet af småfartøjer og et større kendskab til søredningstjenestens organisation og dermed en større udnyttelse af denne.

I 1969 er der i 3 tilfælde taget skridt til at rejse tiltale for misbrug af rød nødsignalpyroteknik, men da der i alle 3 tilfælde har været tale om udenlandske turister, er sagerne stillet i bero.

Flådens skibe har i 1969 deltaget i følgende antal søredningsaktioner:

bevogtningsfartøjer i alt	i 24 operationer
orlogskuttere	i 37 operationer
andre enheder	i 23 operationer.

I de sidstnævnte 23 operationer har flere af SVN enheder deltaget i samme operation.

SVN udgifter til forskellige særlige opgaver som f.eks. fiskeriinspektion, søredningstjeneste, kongeskib m.m. bliver refunderet på det såkaldte "civilafsnit". For finansåret 1969/70 får SVN i alt refunderet 25.930.000 kr., hvoraf de 1.330.000 refunderes for SVN deltagelse i søredningstjeneste i danske farvande.

UKLASSIFICERET

Medicin-tyverier fra Marinehjemmeværnsfartøjer.

Der stjæles medicin fra Marinehjemmeværnets (MHV) oppustelige gummiredningsflåder. Siden nytår er indbrud forekommet i stadig stigende tal.

Bortset fra, at det er en bekostelig affære at få ompakket flåden og erstattet det forsvundne og ødelagte, går det også ud over det sikkerhedsmæssige. MHV har derfor udsendt en advarsel til alle MHV-flotiller og bedt dem skærpe tilsynet med flåderne.

././.

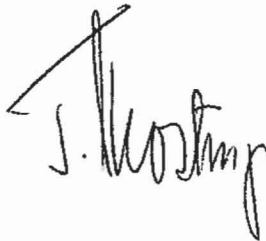
Det sikreste ville være at fjerne flåderne fra deres plads, når fartøjerne ligger i havn, og det er da også sandsynligt, at det må blive løsningen, hvis tyverierne fortsætter. En sådan forholdsregel vil imidlertid medføre risiko for, at flåderne ikke vil være på plads, netop når der måske er allermest brug for dem.

Tyverierne har i de fleste tilfælde betydet fjernelse af medicinen. Kun i ét tilfælde savnes endnu hele flåden.

UKLASSIFICERET

Pædagogisk kursus for officerer.

FMN har bestemt, at stabschefen ved skolekommandoen, oberstløjtnant N. Berg, ved siden af havende tjeneste skal forrette tjeneste ved Forsvarsakademiet med henblik på at forberede oprettelse af Pædagogisk Kursus for officerer. Dette kursus påregnes at blive af ca. et halvt års varighed, idet iværksættelsen af den tidligere foreslåede uddannelse på 18 måneder er udskudt indtil videre.

S.Thostrup

Apr 1970

UKLASSIFICERET

Lidt om økonomiforvaltning.

I de senere år har Søværnskommandoen udsendt en række skrivelser om nødvendigheden af, at der på alle niveauer i Søværnet (SVN) udvises god økonomi ved forvaltning af penge og materiel, og at der stedse tilstræbes en rationel arbejdstilrettelæggelse m.v., således at de midler, som stilles til rådighed, kan udnyttes så effektivt som muligt, bl.a. under hensyn til, at alle ønsker ikke kan opfyldes.

Da det imidlertid er hændt, at der ved et finansårs slutning tilsyneladende uforudset har været midler til rådighed til forskellige anskaffelser, har der fejlagtigt været fremført den opfattelse, at der ikke er så megen grund til ovennævnte indskærpelser.

For ikke at midforståelser skal brede sig, gives i det følgende en kort forklaring på, hvordan en tilsyneladende pengeligehed kan forekomme ved finansårets slutning, idet personel uden kendskab til den hårdhed, hvormed materielanskaffelser må prioriteres, må nøjes med at acceptere den kendsgerning, at der kun er begrænsede midler til rådighed. Dette forhold har mange årsager. Her skal blot nævnes, at SVN i øjeblikket er i omlægningsfasen af en rationalisering, der - når den er gennemført - påregnes at medføre væsentlige besparelser, og at samfundsøkonomiske forhold i de senere år har nødvendiggjort en nedskæring også af SVN rammebevilling.

SVN ledelse må naturligvis sikre sig, at den givne bevilling bruges rigtigt, og midlet hertil er blandt andet god planlægning og budgettering samt forskellig rapporterings- og kontrolvirksomhed (regnskab m.v.).

SVN ledelse må ifølge sagens natur basere sin planlægning på det detailkendskab, der forefindes indenfor den samlede organisation. Der indkaldes derfor bidrag fra regnskabspligtige myndigheder, og fremsatte ønsker eller forslag vurderes, forhandles og prioriteres, således at årets bevilling normalt er fuldt disponeret ved finansårets begyndelse.

Naturligvis kan det blive nødvendigt i løbet af et finansår at foretage justeringer, og det er da også pålagt SVN regnskabspligtige myndigheder snarest gørligt at fremsende oplysning om de

././.

afvigelser i forbruget af godkendte beløb, der måtte opstå, således at der på et så tidligt tidspunkt af året som muligt kan foretages nødvendige omdisponeringer.

Den centrale ledelse har kun mulighed for at gribe ind, efter at regnskaber er indsendt og behandlet, og har selv ikke på dette tidspunkt mulighed for at vurdere de enkelte projekters færdiggørelsesstade og dermed den endelige bekostning henholdsvis udgiften i finansåret.

Udgifter på SVN driftsbudget kan normalt kun afholdes i det finansår, i hvilket leverancen er præsteret, og en eventuel restbevilling kan ikke overføres til et nyt finansår. Leveringstiden for leverancer til forsvaret er endvidere ofte lang.

Hvis derfor indberetning om mindreforbrug af anviste midler til godkendte anskaffelser ikke sker hurtigt, vil det blive unødvendigt vanskeligt at foretage netop de anskaffelser, der er højst prioriteret, og sene indberetninger kan resultere i, at en bevilling ikke kan udnyttes samtidig med, at SVN har akutte, udækkede behov.

Det synes unødvendigt at præcisere, at et merforbrug tilsvarende vil skabe vanskeligheder.

Budgetarbejdet er således ikke afsluttet ved indsendelse af bidrag til SVN forslag til de årlige finanslove, men godkendte anskaffelser og andre udgifter må løbende følges op, og opgørelserne må foretages med realisme, hvis SVN midler skal anvendes bedst muligt.

UKLASSIFICERET

Materielanskaffelser og byggevirkksomhed.

På et Samvirkeudvalgsmøde i Marinestaben har Chefen for Søværnet (CHS) redegjort for materielanskaffelser og bygge- og anlægsvirkksomhed.

Status med hensyn til materielanskaffelser er, at der er blevet bevilget penge til den taktiske træner. Kontrakterne om indkøb af dette materiel er ved at blive afsluttet.

Spørgsmålet om anskaffelse af radiomateriel er endnu ikke færdigbehandlet af Forsvarsministeriet (FMN), og det er tvivlsomt, om det kan nås for udgangen af dette finansår.(1969/70).

Der er udarbejdet et udkast til en revideret 5 årsplan, som det forventes, at Forsvarschefen i nær fremtid vil sende til FMN. Pla-

././.

nen forudsætter stort set en videreførelse - eller genoptagelse - af forskellige projekter, som SVN har ønsket i tidligere 5 årsplaner.

Der er bevilget penge til etablering af Søværnets Materielkommandos centraladministration og udflytningen til flådestationerne i Korsør og Frederikshavn samt Torpedostationen Kongsøre. Detailprojekteringen er nu i gang.

Tilbage står spørgsmålet om de resterende integrationsarbejder af værkstedsvirksomheden på Holmen. Undersøgelserne foregår stadig, men det ventes, at der i løbet af kort tid vil være opnået et resultat, der kan forelægges ministeriet, så der kan begyndes, når de økonomiske og materielle forhold tillader det.

Forslag til etablering af et integreret skoleværksted for teknikerkonstablerne ventes snart forelagt ministeriet. Hvornår arbejdet med skoleværkstedet kan indledes, vil afhænge af, hvornår de nødvendige midler foreligger.

UKLASSIFICERET

Oceanografiske målinger i Store-Bælt.

Søværnets Navigationsvæsen vil i samarbejde med Institutet for fysisk oceanografi ved Københavns Universitet foretage en serie oceanografiske målinger i perioden fra 1. maj til 1. september. Det er fortrinsvis strømmålinger i den sydlige del af Langelandsbæltet.

Strømmålingerne påregnes gennemført med selvregistrerende målere anbragt udenfor sejlruten i linje mellem Marineudkigsstation Føllesbjerg (MUS Føllesbjerg) og den lollandske kyst (indtil 6 m kurven) i retning 082° - 262° .

Måleapparatet skal overvåges og kontrolleres dels fra land, dels ved, at et fartøj hver 14. dag tilser de enkelte målestationer i linjen.

Navigationsvæsenet har anmodet Langelands Marinedistrikt (LAM) om at lade MUS Føllesbjerg overvåge målelinjen fra land og om at kunne disponere over distriktets orlogskutter til etablering af målestationerne.

Desuden er LAM anmodet om snarest at lade kutteren gennemsejle linjen og med ekkograf registrere dybden.

././.

UKLASSIFICERET

Træningsbassinet i Avderød.

CHS har rettet en ny henvendelse til FMN om bygning af et overdækket træningsbassin i Avderødlejren.

Det hedder i skrivelsen bl.a., at CHS har forhandlet projektet med Forsvarets Bygningstjeneste (FBT), der skønner, at bygning af et overdækket træningsbassin på 25 x 12,5 meter med kran og depot til gummiredningsflåder vil koste omkring 6 millioner kroner. Det foreslås, at de forøgede udgifter sammenlignet med det oprindelige forslag dækkes af midler fra posteringen "Skolefaciliteter i Flådestation København/Frederikshavn samt Soværnets Eksercerskole Avderød".

Da CHS anser opførelsen af et træningsbassin i Avderød for påkrævet for at kunne bibringe SVN personel den nødvendige undervisning i brug af redningsmidler på en forsvarlig og rationel måde, indstilles det, at ministeriet meddeler FBT bemyndigelse til at udarbejde fornyet bevillingsprojekt.

UKLASSIFICERET

Civilundervisningens organisation ændres.

FMN har bestemt, at "Forsvarets Civilundervisning, Undervisningsinspektionen" benævnes "Forsvarets Civilundervisning" og henhører som faglig myndighed for civilundervisningsvirksomheden i forsvaret direkte under FMN.

Under Forsvarets Civilundervisning hører 24 civilundervisningsdistrikter og enkelte skoler. Som et led i rationaliseringsbestræbelserne vil de nuværende forstandere og viceforstandere blive erstattet af undervisningsledere. Til den centrale ledelse vil der blive knyttet 3 undervisningsinspektorer og 3 undervisningskonsulenter.

UKLASSIFICERET

Det var en streng vinter på Holmen.

Holmen har oplevet den strengeste vinter i mands minde. Forst nu kan Havnesektionen efter måneders forceret vinterarbejde

././.

ånde lettet op. Der er udarbejdet en rapport, der fortæller om den store indsats, der har været nødvendig for at skabe tålelige forhold under kuldens langvarige greb.

Snefald: Ved snefald indenfor normal arbejdstid begynder Havnesektionen straks snerydning. Ved snefald udenfor arbejdstiden er der ved Holmens Kommandocentral en tilkaldeliste, hvorefter man kan advisere personel til traktorkørsel. Havnesektionen har tre traktorer, der om vinteren har påmonteret koste.

Snerydningen foregår efter en køreplan. Det er ikke muligt at låne traktorer eller personel noget sted, da alt er udlejet til Københavns Kommune. Det er en stor belastning for en del af personalet ved Havnesektionen, der ofte kører lastvogn om dagen og må deltage i snerydning om natten.

Grusning: Når frosten gør vejene glatte, møder der et grushold hver morgen kl. 0500. De gruser, så vejene er farbare inden arbejdstids begyndelse. Man kan ofte opleve, at der er glat på Holmen, selvom der ikke er det i København.

Brandvåger: I frostperioden sørger Havnesektionen for, at der til brug for brandvæsenet er hugget et antal brandvåger. Det foregår 10 steder i Holmens vandområde, efter en plan lavet af Holmens Brandtjeneste. Disse våger holdes åbne hver dag.

Isbrydning: Havnesektionens bugserbåd FREMAD 3 bryder is på Holmens område. Den er isforstærket og forsynet med en skrue-beskyttelse og kan klare en del is. Bliver isen for svær, må der lejes fremmed hjælp fra Bugsererselskabet. Det koster 250 kroner i timen.

Færgefarten: Så længe som muligt søges trafikken opretholdt med egne både. Når de ikke kan klare isen længere, lejes bugserbåde, men så sejles der kun i nyldretiden, da udgiften er 200 kroner i timen. Ved indskrænkning sættes signaltavler op, og der sendes signal til alle enheder og institutioner.

Som betaling for snerydning, grusning og isbrydning er der fra 1. december til 1. marts udbetalt 15.000 kroner. Dertil kommer udgifter til salt og drift af traktorer.

S.Thostrup

Apr 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 13/70

UKLASSIFICERET

"Thomsen-rapporten" og Søværnet.

Forsvarskommissionen har nylig drøftet den rapport vedr. uddannelsesspørgsmål i Hæren, som for nogen tid siden blev udarbejdet af et udvalg med direktør Erik Thomsen, Statens pædagogiske Institut, som formand, og værnscheferne blev herunder anmodet om at fremsætte bemærkninger til sagen.

Sådanne uddrag af Chefen for Søværnet's bemærkninger, der kan have interesse som generel orientering, gengives i det følgende. Viceadmiralen sagde bl.a.:

"Må jeg indledningsvis bemærke, at Søværnet er repræsenteret i "Højby-udvalget" (Klima-udvalget), der som bekendt bl.a. har beskæftiget sig med en del uddannelsesproblemer.

Da vi her i kommissionen har fået en redegørelse for dette udvalgs arbejde, skal jeg ikke komme ind herpå udover at bemærke, at dets anbefalinger og forslag selvsagt søges gennemført eller nyttiggjort i Søværnet i mulig udstrækning. Dette gælder ikke mindst problemerne vedr. pædagogik, militære ledelsesformer, samarbejdsregler og uddannelsesplaner.

Hvad angår "Thomsen-rapporten", vil en redegørelse for dens virkninger indenfor Søværnet ikke umiddelbart være så ligetil.

Thi "Thomsen-udvalget" blev jo som bekendt nedsat for at undersøge en del af Hærens uddannelsesområde indenfor panserinfanteri og feltartilleri, og vi har af direktør Thomsen hørt, at der var trukket visse grænser for udvalgets arbejde. Søværnet var da heller ikke repræsenteret i udvalget.

I tilslutning hertil ønsker jeg at understrege, at der er en væsentlig forskel på værnenes struktur og uddannelsesforhold - og uanset de hedeste ønsker om integration, eller hvad man nu kalder det, så vil der fremdeles være forskel på operationer - og derfor også uddannelse - til lands, til søs og i luften.

Når dette er sagt, vil jeg inidlertid gerne fremhæve, at vi i Marinestaben og ved Søværnets uddannelsesinstitutioner naturligvis har studeret og arbejdet med "Thomsen-rapporten" som led i de bestræ-

././.

belser, der i øvrigt udfoldes for at forbedre mandskabsuddannelsen i Søværnet.

I denne forbindelse vil jeg gerne benytte lejligheden til at fremhæve den indsats, direktør Erik Thomsen personlig har ydet i Søværnet ved vurderingen af den gældende plan for officersuddannelsen og virksomheden i øvrigt ved Søværnets Officerssskole samt endvidere uddannelsen ved Søværnets Eksercerskole m.m.

Under den førnævnte behandling af "Thomsen-rapporten" har det bl.a. kunnet konstateres, at der på en del områder kan udledes god overensstemmelse mellem på den ene side rapportens betragtninger og forslag og på den anden side de synspunkter, der er fremkommet som resultat af vurderinger foretaget i Søværnet vedr. uddannelsesproblemer.

På andre områder, og her tænker jeg især på de generelle synspunkter og forslag, findes megen inspiration at hente for vedkommende myndigheder i Søværnet.

I min vurdering af "Thomsen-rapporten" hæfter jeg mig specielt ved den principielle ramme omkring planlægningen i form af kortlægning af en uddannelse indenfor flg. hovedafsnit: Formål, indhold og realisering. Sættes dette i forhold til de seneste års uddannelsesplanlægning i Søværnet, er det hidtil især problematikken omkring formål såvel i hovedtræk som indenfor de forskellige uddannelsesretninger, vi har beskæftiget os med.

Arbejdet med at revurdere formålsparagraffer har i de seneste år omfattet alle vore personelkategorier. For officersuddannelsernes vedkommende har dette bl.a. været knyttet til de af Forsvarsministeriet igangsatte analyser af arbejdsområderne, og for det menige personel har målsætning - og i denne forbindelse fjernelse af evt. overlap - fået en særlig aktualitet i forbindelse med indførelsen af 12 mdrs. tjenestetid.

I rapporten er fremhævet en række forhold, der vedrører lærerpersonnellets faglige kvalifikationer og den pædagogiske praksis under uddannelsen, som har paralleller i Søværnet, og som her er under behandling.

Rapportens bemærkninger om behovet for tidssvarende uddannelsesmateriel og bedre uddannelsesfaciliteter kan jeg helt tilslutte mig. På flere områder vil disse ting endda være nødvendige forudsætninger for gennemførelse af nye uddannelsesplaner såvel for befalings-

mænd som for menige. I denne forbindelse bør jeg nok for en ordens skyld nævne, at der i reglen må være fornødne økonomiske forudsætninger til stede, før større reformer kan iværksættes eller videreføres.

På grundlag af mine foregående bemærkninger vil jeg herefter gerne forsøge at beskrive Søværnets uddannelsessystem som helhed - idet dette næppe er alment kendt - og herunder vil jeg kort kommentere de reformer, som nylig er gennemført eller som er under forberedelse.

Hovedformålet med uddannelsen er først og fremmest at uddanne personel til bemanning af flådens skibe og derudover til bemanning af institutioner, som leder og støtter flådens virksomhed.

Det kan måske være af interesse at høre, at der i en endnu gældende kundgørelse for Søværnet fra 1942 står anført "at formålet med uddannelsen i Søværnet er at gøre enhver af besætningen skikket til at udfylde sin plads i krigstid". Det er endvidere anført, at der desuden skal "bibringes den enkelte den nødvendige tillid til sig selv, og det skal tilstræbes at udvikle lyst og interesse for øvelser og udvikle fællesfølelse og forståelse af, hvad sammenhold og godt samarbejde betyder".

Denne formålsangivelse indeholder ordret flere af de begreber, der i de seneste år er søgt fremmet indenfor forsvaret, og omsat til moderne sprog mener jeg, at den kan tolkes således i dag:

Der skal i Søværnet gennemføres en effektiv og rationel uddannelse, således at såvel den enkelte som personellet som helhed er kvalificeret til og motiveret for under alle forhold at løse de opgaver, der tildeles enheden.

Organisatorisk er en skibsbesætning, omfattende de forskellige personelkategorier, inddelt i:

- operationsdivisionen (navigation, kampladelse og kommunikation),
- våbendivisionen (betjening af skibets armering),
- teknisk division (hoved- og hjælpenaskineri),
- forvaltningsdivisionen (administration, personel, forsyninger n.v.)

og indenfor denne inddeling gennemføres en del af den interne, funktionelle uddannelse om bord, medens den taktiske uddannelse, der tager sigte på skibet som enhed, selvsagt må gå på tværs af divisionerne.

Det må inidlertid huskes, at foruden den faglige og taktiske uddannelse er der i høj grad tale om en generel uddannelse, som tilsigter tilpasning til skibstjeneste og til det særlige miljø om bord (sømandskab, havaritjeneste, personlig sikkerhedstjeneste, fysisk og psykisk tilpasning m.v.).

Alt personel, som møder til tjeneste ved Søværnet, passerer Søværnets Eksercerskole og gennemgår her en 6 ugers grundskole. Uddannelsen finder sted indenfor en kompagni- og tropsinddeling med officerer af A og B linierne som lærere og instruktører samt befalingsmænd af sergentgruppen som hjælpelærere o.l.

Planen for grundskolen er ændret stærkt i de senere år, idet meget traditionelt stof er skåret bort og erstattet med nyt brugstof.

Således er geværet afskaffet som standard enkeltmandsvåben, og geværeksercitsen er følgelig også afskaffet. I stedet er der indført maskinpistol og håndgranat, og den dertil hørende uddannelse er i hovedsagen betjeningsøvelser.

March- og anstandsøvelser gennemføres kun i det omfang, det har ordensmæssig betydning.

Også roning er nu afskaffet, da der efterhånden kun i ringe grad bruges rofartøjer i skibene.

Den indvundne tid er overført til fysisk uddannelse og træning samt forskellige brugsfag, såsom brandslukning, tjenestekendskab, sanitetstjeneste og bevogtningstjeneste.

Jeg vil mene, at det, vi er nået frem til på eksercerskolen, harmonerer godt med noget af det i "Thomsen-rapporten" foreslåede - selv om jeg ikke dermed vil påstå, at realisationsfasen endnu er blevet fuldkommen.

Indførelsen af 12 måneders tjenestetid, som har skaffet os mange problemer og vanskeligheder, medførte, at vi, bl.a. af hensyn til fastholdelse af en kvartalscyklus med hensyn til indkaldelser og omskiftninger, flyttede en del af skibsforskolen hen til eksercerskolen. Skibsforskolen rummer den uddannelse, der gives nye skibsbesætninger, før skibet stikker i søen, og den gennemføres altså nu i to dele.

Under den førnævnte grundskole forberedes en fordeling af mandskabet til skibe og tjenestegrene, og når skolen er slut indordnes mandskabet i de førnævnte 4 divisioner, inden for hvilke første del af skibsforskolen nu finder sted.

Ordringen trådte i kraft omkring årsskiftet 1969/70, så der haves ikke mange erfaringer endnu.

Men tanken er, at en sådan funktionel uddannelse, som i skibene er ensartet, skal påbegyndes i land bl.a. ved hjælp af gode træningsfaciliteter og godt undervisningsudstyr i øvrigt, således at der senere om bord kan bygges videre under skibsforskolens anden del. I denne forbindelse nærer vi håb om at kunne reducere nogen spildtid, således at besætningen skulle blive kvalificeret til, at skibet kan stikke til søs tidligere end efter den gamle plan og derved uddannelsesmæssigt søge at indvinde noget af tabt tid ved tjenestetidens reduktion.

Om forventningerne indfries afhænger - foruden af planlægning og hensigtsmæssig realisation - i betydelig grad af tilstedeværelse af godt undervisningsudstyr.

Om bord i skibene fortsætter mandskabsuddannelsen - som allerede antydtes - inden for divisionerne i betjening og vedligeholdelse af materiel, og gradvis udvides uddannelsen til samlede øvelser mellem besætningens led og mellem flere skibe.

Når der skal opnås et passende højt beredskab af en kvalitet, som muliggør optimal udnyttelse af det materiel og apparatur, der er til rådighed, og som indebærer fornøden fysisk og psykisk kraft hos personalet til at udholde operative vilkår til søs, må jeg fremhæve, at uddannelsestiden er betænkelig kort.

Når vi hidtil har opnået nogenlunde acceptable resultater, skyldes det, at en forholdsvis stor del af besætningerne er fast personel - i gennemsnit godt 50 %, hvilket dog ligger under ønsket 75 %.

Den menige del af det faste personel er som nævnt konstabler, dels af operationslinien, som under godt 3 års tjeneste i alt væsentligt får praktisk uddannelse om bord, dels teknikerlinien, som forinden 3 års praktisk tjeneste til søs gennemgår en håndværkeruddannelse på ca. 1 1/2 år.

Idealtilstanden at holde det faste personel samlet i samme skib i 3 år svarende til konstablernes tjenestetid lader sig ikke opretholde i praksis, men det tilstræbes at fordele nødvendige omskiftninger, således at kontinuitet bevares.

Med den nye tjenestetid for værnepligtige fås 4 hold om bord i en sådan 3-års periode. Derved står vi over for et problem, hvis konsekvenser med hensyn til uddannelse og organisation ikke fuldt ud kan overskues, men givet er det, at kravet til planlægning ikke bliver mindre.

Den centrale ledelse og styring af uddannelsen i Søværnet ligger i Marinestaben bistået af specialtjenesteinspektørerne, medens ud-

dannelsens realisering delegeres til skoler og enheder.

Til bistand ved koordinering af diverse uddannelsesretninger fandtes indtil 1966 et skoleudvalg.

Udviklingen medførte inidlertid behov for revision af så godt som alle uddannelsesplaner, og da forskellige organisatoriske omlægninger på daværende tidspunkt udelukkede en styrkelse af det centrale stabs-element, oprettede jeg i 1966 et Søværnets skole- og uddannelsesråd, som fik til opgave at påbegynde nævnte revision og i øvrigt virke koordinerende.

De omlægninger, som med den nye lov er i gang, er så omfattende, at de forrykker grundlaget for skole- og uddannelsesrådet. Jeg har derfor nu ophævet dette og overført dets opgaver til Marinestaben, hvis uddannelsessektion påregnes udbygget.

Medens der hidtil har været 6 specialtjenesteinspektører, hvis opgaver hovedsagelig refererede til materielsystemer, idet de samtidig var chefer for respektive tekniske tjenester, påregnes antallet fremtidigt reduceret til 4, som frigøres fra den tekniske tjeneste, der integreres i Søværnets Materielkommando.

De 4 nye specialtjenesteinspektører vil herefter få et tjenestestyreråd, som refererer til skibsorganisationens 4 divisioner.

Som indledningsvis bemærket havde "Thomsen-rapporten" ikke umiddelbart sigte på Søværnet, men jeg finder mange af de fremkomne synspunkter og forslag af interesse - og nogle er allerede taget i anvendelse, ligesom der gennem nogen tid i øvrigt er foretaget en planlægning, som i mangt og meget falder i tråd med rapporten.

Jeg kunne ønske, at vi var nået betydeligt længere i praksis. Når dette ikke er tilfældet, skyldes det bl.a. arbejdet med nedsættelse af tjenestetiden og med de organisatoriske omlægninger, som er sat i gang, men ikke fuldført, herunder også ændring af grundlaget for en tidligere fremskreden planlægning."

UKLASSIFICERET

Scoopmåling i danske farvande.

I lighed med sidste år er der i år stillet et inspektionsskib til rådighed for Søkortarkivet til scoopmåling i danske farvande. Det bliver i år FYLLA, der udrustes som opmålingsskib efter at have gennemgået et eftersyn i Nakskov.

././.

FYLLA er i øjeblikket under tilrigning i Frederikshavn, og kommandohejsningen påregnes at finde sted den 17. april. De første 14 dage herefter anvendes til at oplære besætningen til at måle, dels i FYLLA og dels i de 8 opmålingsmotorbåde, der hører til skibet.

Samtidig hermed har SKA 7 og SKA 8, der har været til eftersyn i Holbæk, modtaget nye besætninger og foretaget oplæring i Isefjorden. Primo maj samles skibene på Hølmen og er efter en afsluttende havariuddannelse klar til at påbegynde opmålingen.

En nyopmåling af de danske farvande er hårdt tiltrængt, idet meget af materialet til de eksisterende søkort efterhånden er af ret gammel dato. Ved udformningen af opmålingsinstruksen tages der, tillige med de anmodninger om opmålinger, der fremsættes over for Søkartarkivet fra forskellige myndigheder i ind- og udland, hensyn hertil.

Den første opgave i år er opmåling af en 2000 m bred rute i Sundet fra Helsingør vest om Ven til Lous Flak. Det er Helsingørs Lodseri, der har anmodet om en ny opmåling af dette stykke, idet ønsket om at få større tonnager frem til København er stadigt stigende. Den maksimale dybgang der lodses i øjeblikket er 39 ft. (11,89 m). Opmålingen, der danner grundlaget for det pågældende søkort er udført 1892 - 95 med en afstand af 400 m mellem linierne, hvilket ikke anses for tilstrækkeligt for besejling med skibe af den størrelsesorden. Opmålingen vil nu blive foretaget med en linieafstand på 25 m, baseret på 2 Raydist stationer på den danske side af Sundet.

En stor opgave foreligger i Østersøen, idet Deutsches Hydrographisches Institut har til hensigt at udsende et nyt kort over Kieler Bugt og den vestlige del af Østersøen. Da noget af det pågældende område er dansk ansvarsområde rent opmålingsmæssigt, og da den eksisterende opmåling trænger til at fornyes, har Søkartarkivet besluttet at deltage i opmålingen og udføre sin del af opgaven. Stykket, der er temmelig stort, går fra Flensborg Fjord og til Rødhy. Det er delt i et tysk og et dansk opmålingsområde og skal måles af FYLLA og SKA 7 og SKA 8 samt et eller to tyske opmålingsskibe. Til pladsbestemmelser skal anvendes, dels en HI-FIX kæde, som den tyske marine har etableret, dels Raydist og Decca på dansk side.

På programmet står endvidere en fortsættelse af 1969 opmålingen mellem Hesselø og Sjællands Odde, vestover, og en opmåling af Tønneberg Banke til Fyrvasenet.

Herudover har Søkartarkivet en række mindre opgaver, der ønskes udført, såsom en opmåling af Skagens Rev i tilslutning til tidligere op-

måling og et par områder i Roskilde Fjord, hvor kurverne skal kontrolleres, samt nogle vrugundersøgelser i Kattegat.

Chefen for Søværnet har anmodet om en kontrol af de særligt læge områder i gennemsejlingsrenden i Bøgestrømmen, og en kontrol af den østlige indsejling til Grønsund.

Til Forsvarsstaben er det hensigten at lade udføre 2 strandgrundsmålinger i løbet af sommeren. Disse specielle målinger udføres i samarbejde med Søværnets Dykkerskole og Ingeniørskolen i Farum, og foretages med frømand, O-både, gummibåde og plasticjoller, der pladsbestemmes fra land ved hjælp af teodoliter.

Efter Nordsø Kommissionens møde i Norge i maj måned vil der blive taget stilling til, om der fra dansk side atter i år skal måles et stykke af storskibsruten i Nordsøen.

Opmålings-skibene har endelig til opgave at revidere Den Danske Lods og Havnelodsen i de områder, der besejles, ligesom der skal foretages måling af fixed error på Decca-kæden i opmålingsområderne, hvor der også skal hentes bundprøver.

Som det fremgår af ovenstående, er der opgaver nok at tage fat på hele sommeren og indtil 1. oktober, hvor FYLLA skal konverteres til inspektionsskib.

UKLASSIFICERET

NATO-signalkonkurrencen i Belgien.

Som omtalt i Søværns-Orientering har Chefen for Søværnet tiltrådt, at Danmark deltager i den årlige NATO-signalkonkurrence, der afholdes i Belgien i dagene 25. til 29. maj. Der skal deltage et dansk hold bestående af 1 løjtnant, 1 seniorsergent/oversergent og 4 konkurrence-deltagere.

De fire konkurrencedeltagere skal repræsentere følgende discipliner: 1 overkonstabel/konstabel/korporal/korporal EL RA - "Radiotelegraph Reception", 1 overkonstabel/konstabel/korporal/korporal EL RA "Radiotelegraph Transmission", 1 overkonstabel/konstabel/korporal/korporal EL SI "Flashing Light Reception" og 1 korporal/korporal EL FS - "Teletypewriter Transmission".

Derudover skal holdet samlet deltage i en teori prøve og en praktisk videresendelsesprøve. Teori prøven omfatter følgende publika-

tioner: ACP 124, ACP 125, ACP 127 og ACP 129.

Deltagerne vælges efter en udtagelseskonkurrence på Søværnets Signalskole. Den omfatter følgende: Radiopersonelhøreprøve, morseprøve, teoriprøve. Signalpersonel: - blinkmodtagning, teoriprøve. Fjernskriverpersonel: - fjernskrivningsprøve, teoriprøve.

Det udtagne personel tilkommanderes Søværnets Signalskole fra mandag den 13. april til mandag den 1. juni.

UKLASSIFICERET

Helikopterkonkurrence i Ypenburg.

I midten af april begynder Søværnets Flyvetjeneste forberedelserne til deltagelse i den 4. internationale helikopterkonkurrence som i år er planlagt at skulle finde sted ved Ypenburg i Holland i perioden 25. - 29. maj.

Konkurrencen har til formål at efterprøve de deltagende enheders træningsstandard, samt at formidle udveksling af erfaringer om den anvendte redningsteknik og udstyr i de forskellige landes redningstjenester.

I konkurrencen er indlagt en præcisionsnavigationsflyvning, en opsamling fra gummibåd på tid, samt to præcisionhoist, hvor et lod skal anbringes i et målfelt.

Til minde om stifteren af "Det Internationale Røde Kors", Henri Dunant har "United Aircraft International" udsat et trofæ til det vindende hold i den samlede konkurrence.

Søværnets Flyvetjeneste deltager med to besætninger og en dommer.

UKLASSIFICERET

Mindegudstjeneste i Odden Kirke.

Den 22. marts var det 162 år siden det danske lineskib "Prinds Christian Frederik" som et brændende, sønderskudt vrage forsætligt blev sat på grund syd for Odden fiskerihavn. Det skete 300 m fra land efter en løbende træfning mod en tredobbelt overmagt, og efter at skibet havde fuldført sin mission - at trække engelske flådeenheder bort fra Storebælt, for derved at sikre en overførsel af tropper fra Fyn til Sjælland.

././.

Blandt de faldne var som bekendt premierløjtnant Peter Willemoes, der tidligere gjorde sig fremragende bemærket i slaget på Københavns Red den 2. april 1801.

Traditionen tro havde Søværnets Artilleriskole arrangeret mindeceremonien i anledning af den historiske dag.

Den begyndte med en mindegudstjeneste i Odden Kirke, hvorefter der blev lagt kranse fra Søværnet og fra Sø-Lieutenant-Selskabet ved de to mindstene på kirkegården.

Efter højtideligheden var artilleriskolen vært for 60 indbudte gæster i Orlogshjemmet, deriblandt Chefen for Søværnet.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Thostrup'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'S' and a long, sweeping tail.

S.Thostrup

Apr 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 14/70

UKLASSIFICERET

Søopmåling i grønlandske farvande 1970.

Søopmålingen Grønland har højst kommando 6. april og vil i år bestå af en inspektionskutter og 4 SKA-både.

De områder der skal måles, strækker sig fra Julianehåbsbugten til Diskobugten, men på grund af issituationen er muligheden for at komme i gang med de sydlige områder før sent på sommeren meget ringe. Storisen lå allerede den 28. marts op til tværs af Frederikshåb Isblink.

Julianehåbsbugten har i flere år stået i instruksen, men opgaven har været umulig på grund af is. Dette område har opmålingsmæssigt en høj prioritet, da der er stor trafik i området, og da man ofte på grund af is er nødt til at gå tæt på land og ind mellem øer og skær i dette uopmålte farvand.

I Julianehåbsområdet skal der desuden måles i Mato Løb og i Kangerdluarssuk Fjord. Fyrvæsenet påtænker opsætning af et vinkelfyr i Mato Løbet og har derfor anmodet om at få denne opgave udført. Opmålingen i Kangerdluarssuk Fjorden er efter anmodning fra Dansk Svovlsyre, som påtænker udvinding af visse mineraler i området.

Mellem Julianehåbsbugten og Godthåb er der en del mindre opgaver efter anmodning fra Den Kongelige Grønlandske Handel og Grønlands Kommando.

Ved Godthåb skal bugten ved Hans Egedes boplads måles efter anmodning fra landshøvdingen i Grønland. I 1971 er det 250 år siden Hans Egede ankom til Grønland, og i den anledning er der planlagt en del festligheder, under hvilke man skal besøge den gamle boplads.

Kryolitselskabet Øresund har anmodet om at få opmålt Fiskefjorden, der ligger mellem Godthåb og Sukkertoppen. Man har fundet olivinsten inde i bunden af fjorden, og selskabet har tænkt sig at udvinde dette mineral. Kryolitselskabet håber på at skibe på 10.000 tons skal kunne besejle fjorden, der ligger i et af de mest skærfyldte områder på kysten.

Mellem Sukkertoppen og Egedesminde er der en del mindre opgaver bl.a. områder, der er målt af amerikanerne, men som skal nymåles.

././.

Området mellem Egedesminde og Christianshåb - Sydøstbugten - skal måles efter anmodning fra Den Kongelige Grønlandske Handel. Det er en af de bedste rejefiskepladser på kysten.

Udover disse opgaver er der et stort antal indrapporterede skær, der skal eftersøges.

Søopmålingen Grønland skal stryge kommando medio oktober, thi på dette tidspunkt begynder efterårsstormene og antallet af liggedage bliver for stort.

SKA-bådene vil blive oplagt ved værfterne i Godthåb og Holsteinsborg og kutteren vil igen indgå i fiskeriinspektionstjenesten.

UKLASSIFICERET

Gaver til fregatten PEDER SKRAM for brandslukning.

Den 1. april meldte chefen for PEDER SKRAM sig i den norske flådebase Håkonsvern til Commodore D.S.Boyle, C.F., og indledte dermed fregattens 3 måneders togt med Standing Naval Force Atlantic. Commodore Boyle, der fører NATO-flaget som kommandotegn i den canadiske fregat "RESTIGOUCHE", understregede nødvendigheden af styrkens operative beredskab såvel som betydningen af sammenhold enhederne imellem uanset de enkelte skibes nationale særpræg.

Samme formiddag gik styrken af havn til den første uges øvelser i Norskehavet. Vejret var koldt og blæsende, og PEDER SKRAMs besætning fik efter vinterens lange ophold i København en god påmindelse om nødvendigheden af at gøre søklar.

Øvelsesmæssigt blev det en kort, men krævende uge med skydninger, A/U- og MTB-øvelser fra morgenstund til sen aften og "Nightsteaming" resten af døgnet. Det var en brat start, som har kunnet holde store dele af besætningen i ånde, og som har demonstreret de meget store krav, deltagelsen stiller, ikke mindst til O-divisionens personel.

Ugen sluttede med styrken fordelt til weekendophold i en række mindre havne. PEDER SKRAM gik sammen med den engelske fregat "LEANDER" til Haugesund, hvor fregatten havde mange gæster under offentlige besøg om bord. Den fik meget fin presseomtale efter at have assisteret ved slukning af en større brand i byen. Til minde herom og som anerkendelse af indsatsen, fik fregatten overrakt Haugesunds byvåben, og hver mand i brandslukningsholdet fik en sølvske som gave.

././.

UKLASSIFICERET

Nok langhåret, men ikke usoigneret!

Dagbladet "Bornholmeren" har i en leder bemærket, at hærens soldater godt må være langhårede, medens flåden, som ellers plejer at være et af de mest fremskridtsvenlige og fornuftige foretagender inden for forsvaret, ikke vil være med.

I den anledning har Chefen for Søværnets operative Kommando sendt et brev til bladet. Det oplystes heri, at Søværnet allerede i august 1969 udsendte følgende bestemmelser for hårets længde:

" Af almene hensyn skal hår, skæg og bakkenbarter være velsoignerede. Af sikkerhedsmæssige hensyn skal hår, skæg og bakkenbarter være klippet (barberet) således, at det ikke på grund af længde og omfang generer frit udsyn, forhindrer hjelmen i at sidde fast, forhindrer beskyttelsesmasken i at slutte tæt til huden, - idet blot daggamle skægstubbe er tilstrækkelig til, at de moderne krigsgasser kan trænge ind - og således, at det ikke skaber mulighed for at bevægelige dele på våben og maskiner kan gribe fat deri."

I den nævnte leder nævnes, fortsætter brevet, at en inspicerende admiral fornylig fnyste over det lange hår hos mandskabet på nogle patruljefartøjer i Rønne Havn. Da det var mig, der som chef for Søværnets operative Kommando inspicerede disse fartøjer, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at jeg i min tidligere stilling som Chef for Søværnsstaben var med til at indføre de reviderede bestemmelser i august 1969, og at det jeg påtalte under min inspektion i Rønne ikke var hårets længde, men at håret ikke var velsoigneret, som de nævnte bestemmelser kræver. Jeg udtalte over for pressens repræsentanter, at Søværnets bestemmelser nu var så lempelige, at jeg ville kræve dem overholdt, og at de pågældende besætninger så farlige ud, fordi de ikke var frise-rede, men også, hvad der ikke har spor med hårets længde at gøre, fordi de ikke var reglementeret påklædt.

Det glædede mig, at bladet betragter flåden som et fremskridtsvenligt og fornuftigt foretagende, og jeg håber, at jeg herved har medvirket til, at bladet bevarer denne opfattelse. skriver admiral Brinck-Lund.

I tilslutning til foranstående skal oplyses, at Søværnets bestemmelser som citeret i realitetens svarer til, hvad forsvarsministeren for nylig har givet direktiv om for Hærens vedkommende, hvori der dog er åbnet mulighed for anvendelse af hårbånd eller lignende.

././.

For ensartethedens skyld har Chefen for Søværnet i Søværnsbefaling 14/70 udgivet redaktionelt justerede bestemmelser på dette område.

UKLASSIFICERET

Eksamen ved Civilundervisningen.

Vinterens undervisningsprogram ved Forsvarets Civilundervisnings distrikt København er afsluttet inden påske og resultatet heraf er, at 16 konstabler og 1 sergent fra flådens skibe har bestået Teknisk Forberedelseseksamen. I samme periode som i alt omfatter 450 timers undervisning har 21 konstabler gennemgået 1. del af Teknisk Forberedelseseksamen.

Fra Hæren og Flyvevåbnet har i alt deltaget 17 elever i undervisningen.

Til den udvidede Teknisk Forberedelseseksamen blev indstillet 18 elever, der alle bestod, heraf 8 sergenter og oversergenter fra Søværnet.

I dekoratøruddannelse på Bergenholz Dekorationsfagskole har i vinter deltaget 10 konstabler, hvoraf 7 har afsluttet uddannelsen, der strækker sig over 2 vintersemestre.

UKLASSIFICERET

Tyggegummi til Slædepatruljen SIRIUS.

Gode og sunde tænder er absolut nødvendig hos den der ønsker at færdes i det arktiske, men selv om SIRIUS personellet inden oprejsen til den toårige tjeneste får en meget grundig tandbehandling, får de under Grønlandsopholdet huller i tænderne. Dette skyldes et forholdsvis stort forbrug af sukkervarer, idet personellet på de lange slæderejser kun for morgen- og aftensmad, da det grundet de lave temperaturer ikke er muligt at gøre holdt midt på dagen. Så længe den til slædeholdet udleverede termokande er hel, er der mulighed for en kop kaffe i løbet af dagen, men herudover har personellet kun mulighed for at styrke sig med chokolade og lakrids. I disse perioder kan det blive så som så med brugen af tandbørsten. For at finde en løsning på disse vigtige problemer, har lederen af Holmens tandklinik, reservetandlæge Prætorius, i marts været på besøg ved SIRIUS

././.

for på stedet at sætte sig ind i tandhygiejnen og tandlagen har bl.a. gjort forsøg med tyggegummis rensende virkning. Da disse forsøg synes lovende, og da smagen var god, håber patruljen nu, at tyggegummi bliver en del af den normerede udrustning på sløderejser.

UKLASSIFICERET

Patientevakueringer fra Østgrønland.

I denne vinter har der været udført tre ambulanceflyvninger i nord- og nordøstgrønland. Af disse er de to udført med patienter fra Daneborg og SIRIUS, idet der i jan blev afhentet en blindtarmspatient og i marts en patient med nyresten. Yderligere har patruljen haft to tilfælde af anden grads forfrysninger, hvoraf den ene patruljemand fik forfrysninger på begge hænder i så sver grad, at han ikke mere vil kunne deltage i patruljerejser.

UKLASSIFICERET

Store restaureringsarbejder i Holmens Kirke.

Kirkeministeriet har netop godkendt et af overarkitekt Holger Sørensen udarbejdet forslag til omfattende restaureringsarbejder i Holmens Kirke. Arbejdet vil koste omkring en halv million kroner og det påbegyndes den 20. april. Kirken vil ikke kunne benyttes under restaureringen, men menigheden har fået tilladelse til at benytte Christiansborg Slotskirke i det kommende halve år. Sidste gudstjeneste i Holmens Kirke finder sted søndag den 19. april.

I året 1836 blev gulvene i Holmens Kirke belagt med er midlertidigt trægulv, et gulv, der snarest skulle udskiftes med et permanent gulv, fortæller overarkitekt Holger Sørensen. Det gik i dette tilfælde som så ofte, at et midlertidigt arbejde lever videre. Man glemmer problemet, man ser det ikke mere, eller måske er det umuligt at skaffe midler til udførelsen.

Men en dag, når grunden viger - i dette tilfælde, når bræderne giver efter - er det dog svært at glemme. Pludseligt ser man alle problemerne, korkparketgulv i koret, overgang fra kirkegulv til korkgulv og meget andet. Man er ikke i tvivl om, at disse forhold ikke stemmer overens med Holmens Kirkes mange andre kvaliteter.

././.

Lykkeligvis har både Forsvarsministeriet, der har overtilsyn med kirken, og Kirkeministeriet også erkendt dette - og endnu vigtigere - skaffet de fornødne midler, så fejlene kan rettes. Allerede i 1836 blev det bestemt, at gulvene i gangene skulle belægges med Ølandssten, og det gennemføres nu.

Arbejdet omfatter foruden istandsættelsen af gulvene i gangene også hele koret og der udføres en korttrappe af massiv Ølandssten. Det er tanken at indhugge en kompasrose i flisebelægningen midt i kirken, dels vil denne give gulvet et kunstnerisk islæt og dels markerer kompasrosen, at Holmens Kirke er flådens kirke.

Om arbejdets udførelse kan bemærkes, at det i nogen grad bliver bestemt af undergulvets beskaffenhed. Først skal Nationalmuseets folk have lejlighed til at studere de gamle grave, derefter vil disse og ujævnhederne i gulvet blive reguleret med sand, hvorpå isoleringsmateriale og selve gulvet udføres.

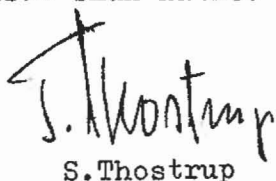
Endvidere er det tanken at erstatte radiatorerne i koret med varmeelementer i kanaler langs væggene, så de grimme radiatorskjulere i koret bliver overflødige. De meget smalle bænke i de øverste stolestader bliver nedtaget og erstattet med løse stole. Denne nyordning bevarer kirkens oprindelige arkitektur, og kirken bliver mere anvendelig ved kirkelige handlinger omkring alteret.

Ved genopsætning af korgitteret er det ønskeligt at give kirken en funktionsmæssig forbedring. I forslaget opsættes korgitteret fra væg til væg opdelt i 6 rammepartier, hvoraf de fire midterste kan åbnes. Når disse er åbne, vil kirkesal og koret være i fuld kontakt, hvilket normalt er ønskeligt.

Når gitteret er lukket, opfylder det sit oprindelige formål at dele koret og kirkerum. Koret er nu egnet til brug ved mindre kirkelige handlinger, ligesom kirkerummet kan anvendes til kirkelige foredrag og lignende.

Ved højtidelighed i forbindelse med bisættelser, vil de to midterste gitre være åbne, og den hellige handling slutter, når de lukkes.

En stor ulempe er der ved gennemførelsen af disse arbejder - kirken må lukkes under udførelsen - men til gengæld er det håbet at kunne åbne en nyistandsat smuk kirke.

S. Thostrup

MARINESTABEN

Apr 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 15/70

UKLASSIFICERET

Nybygning af torpedobåde til Søværnet.

Søværnskommandoen og senere Marinestaben har i længere tid arbejdet med spørgsmålet om igangsættelse af nybygning af torpedobåde til erstatning for de 6 torpedobåde af FLYVEFISKEN-klassen. Indstilling er afsendt til Forsvarsministeriet vedr. principbeslutning om denne bygning, og sagen er af Forsvarsministeren blevet videregivet til Forsvarskommissionen, hvor Chefen for Søværnet har givet en mundtlig redegørelse for problemet. Forsvarskommissionen tog sagen til efterretning, og det må nu forventes, at spørgsmålet vil blive forelagt for Finansudvalget. Såfremt dette tiltrædes, vil der blive påbegyndt bygning af 8 torpedobåde. Herved opnås, at den tidligere forsvarslovs styrkemål på i alt 18 torpedobåde opnås, når nybygningerne er afleveret.

Det er hensigten, at bådene skal bygges af stål og som displacementsbåde. Grunden hertil er den, at et stålskrog er billigere at bygge og vedligeholde end et tilsvarende træskrog, og hertil kommer, at rumfanget i skroget bedre kan udnyttes, idet der ikke behøves løse brændolietanke m.v. Displacementsbåde vil efter Søværnets nu indhøstede erfaringer bedre være i stand til at holde søen i relativt dårligt vejr og samtidig bevare deres operative egenskaber, end tilfældet er med glidebåde, og denne fordel opvejes ikke af, at torpedobåde af glidebådstypen har større fart under rolige vejrforhold, og desuden på grund af deres bredde har bedre indenbords plads og bedre muligheder for våbenanbringelse.

Spørgsmålet om installation af missiler til brug mod skibsmål i de nye både har været debatteret, men det må desværre konstateres, at der endnu ikke på markedet findes et operativt og gennemprøvet sømålsmissil. Det er derfor tanken, at bådene indtil videre skal udstyres med trådstyrede torpedoer samt en moderne automatkanon af større kaliber, end de nu ibrugværende torpedobåde er udrustet med. Kanonen

././.

vil få et ildledelsesanlæg, der tillader skydning om natten og under usigtbare vejrforhold. Det er dog hensigten, at torpedobådene i videst muligt omfang skal bygges således, at de kan udstyres med missiler, når disse er gennemeksperimenterede, og dette kan gøres, da missilernes vægt- og pladskrav er nogenlunde kendt, selv om deres operative egenskaber endnu ikke er fuldt klarlagt. Såfremt et af de overflademissilsystemer, som for øjeblikket er under udvikling, skulle blive færdigtudviklet i løbet af bådenes byggeperiode, foreligger der følgelig en mulighed for at installere missiler undervejs, således at bådene, når de er færdige, også vil have missilbevæbning.

Det er tanken at give bådene meget moderne radar og radio-udstyr, og der vil bl.a. blive installeret radiofjernskrivermateriel i dem.

Forbilledet for skrogkonstruktionen vil blive den svenske SPICA II-klasse, der er baseret på en torpedobådstype, der i nogle år har været i tjeneste i den svenske marine. Herved skulle opnås den størst mulige sikkerhed for en hensigtsmæssig skrogkonstruktion.

Dersom tilladelse til påbegyndelse af bygning af torpedobåde bliver givet i den nærmeste fremtid, vil de første 2 torpedobåde kunne afleveres i løbet af 1974. Grunden til den lange byggetid er fortrinsvis, at der forudses lang leveringstid på adskillige af de komponenter, der skal bruges i bådene. Dersom denne leveringstid kan formindskes, skulle der følgelig være mulighed for, at de første både kan afleveres hurtigere end nu forudset.

UKLASSIFICERET

Søværnets Materielkommando opretter forsyningsafdeling.

Fra 15. maj er der under administrationssektoren i Søværnets Materielkommando oprettet en forsyningsafdeling, som den fremgår af den for Søværnets Materielkommando godkendte organisationsplan med følgende sektioner:

Katalogiseringssektion, Udrustningssektion, Beholdningssektion, Anskaffelsessektion.

Det er afdelingens umiddelbare opgave successivt at overtage de resterende styrende funktioner fra forsyningsafdelingerne m.m. ved Søværnets Skibs- og Maskininspektion, Søartilleriet, Søminevæsenet, Søværnets Televæsen, Søværnets Intendantur og Søværnets Navigationsvæsen.

././.

Pr. 15. maj overtages funktionerne fra Søværnets Televæsens forsyningsafdeling, og pr. 1. juni overtages funktionerne fra Søværnets Intendanturs forsyningsafdeling. Efter sommerferieperioden fortsættes med funktionerne fra forsyningsafdelingerne under Søværnets Skibs- og Maskininspektion, Søartilleriet og Søminevæsenet - sandsynligvis i nævnte rækkefølge - og der sluttet af med forsyningsfunktionerne ved Søværnets Navigationsvæsen, idet det vil blive tilstræbt at afslutte overtagelsen i indeværende kalenderår.

Samtidig med, at Søværnets Materielkommandos forsyningsafdeling overtager funktionerne, nedlægges forsyningsafdelingerne ved de respektive tekniske institutioner.

Funktionerne overtages med det dertil knyttede personel, og der sker ingen arbejdsmæssig ændring for personalet, hvorimod der må påregnes en geografisk flytning.

Det er tanken at sammenlægge de tekniske institutioners forsyningsopgaver funktionsvis og derigennem gradvis at nå frem til den integrering, som er målet for Søværnets Materielkommandos virksomhed.

Der er ingen planer om umiddelbare afskedigelser af personel fra de berørte afdelinger, men i takt med naturlig afgang samt eventuelt senere ved omplacering af personel vil det blive tilstræbt at nå frem til den endelige godkendte bemanning af Søværnets Materielkommandos forsyningsafdeling.

Bygningsmæssigt er der endnu ikke taget stilling til afdelingens øjeblikkelige placering, men de af de respektive afdelinger nu benyttede lokaliteter vil blive anvendt, indtil sammenlægningerne påbegyndes. På grund af byggestoppet kan der forventes forsinkelser vedrørende Søværnets Materielkommandos byggeprojekt og dermed Søværnets Materielkommandos forsyningsafdelings indflytning i permanente lokaliteter.

Etableringen af Søværnets Materielkommandos forsyningsafdeling er således baseret på en trinvis udvikling og midlertidige lokale løsninger i overgangsperioden.

UKLASSIFICERET

Forsvarsministeren om Flådestation Grønnedal.

Folketingsmand Kurt Brauer, Socialistisk Folkeparti, har i Folketinget stillet følgende spørgsmål til Forsvarsministeren: Vil ministeren tage skridt til at nedskære bemanningen af Flådestation

././.

Gronnedal?

Forsvarsministeren svarede, at Flådestation Gronnedals værnepligtige menige besætning består af 78 mand. Alle undtagen tre har selv udtrykt ønske om at komme til Grønland.

De værnepligtige er sammen med den øvrige besætning den personelstyrke, der er nødvendig, for at flådestationen skal kunne løse de efter min mening meget væsentlige opgaver, der er pålagt den. Jeg tænker her i første række på koordineringen og ledelsen af den grønlandske redningstjeneste, på deltagelsen i den daglige sikkerhedstjeneste for skibsfarten og på den forsynings- og reparationsmæssige assistance til vore fiskeriinspektionskibe og vore opmålingskibe i grønlandske farvande.

Der blev foretaget en kraftig reduktion af flådestationens personelstyrke i 1960, og man tilstræber løbende personelreduktioner som led i en rationalisering af stationens daglige drift. Som følge af reduktionen i 1960 vil en fremtidig rationaliseringsgevinst i personelmæssig hensende indtil videre ikke kunne blive af en størrelsesorden, der økonomisk vil kunne kompensere for en hyppigere udskiftning af flådestationens værnepligtige besætning.

Selvom det i sig selv er en oplevelse at være på Grønland, har man fra forsvarets side gjort meget for at lette tjenesten, dels ved at give de værnepligtige en ekstra løn i form af et grønlandstilæg og dels ved at give dem mulighed for et relativt stort antal fritidssysler, som specielt den grønlandske natur åbner rige muligheder for.

De 9 måneders tjeneste forekommer ikke at være særlig lang, når man f.eks. tager i betragtning, at U-landsfrivillige binder sig til 2 års tjeneste i udlandet.

På det således foreliggende grundlag finder jeg ikke for nærværende mulighed for at foretage en ændring af hyppigheden i udskiftningen af de værnepligtige menige på Flådestation Gronnedal gennem en reduktion af den værnepligtige besætning, sagde Forsvarsministeren.

UKLASSIFICERET

Rejsegilde på Søværnets Artilleriskole.

Søværnets Artilleriskole Sjællands Odde har haft rejsegilde

././.

på skolens nye kostforplejning. Den er ca. 4-5 måneder forsinket bl. a. på grund af det langvarige vintervejr og skal erstatte den nu 30-årige træbarak fra tyskernes kaserneanlæg fra 1940.

Hermed er et længe næret ønske fra Soartilleriets og fra artilleriskolens side omsider gået i opfyldelse.

Mange projekter om en sådan bygnings placering og indretning har siden skolens start for 18 år siden set dagens lys, men hver gang stod valget mellem undervisning og kostforplejning, idet der ikke var penge til begge dele, og undervisningen løb af med sejren.

Den nye kostforplejning er både af udseende og af indretning en fuldstændig utraditionel bygning.

Færdiggørelsen af bygningen forventes i slutningen af året, og statens byggestop vil ikke komme til at ramme denne bygning.

Foruden selve kostforplejningen vil bygningen komme til at rumme fritidsfaciliteter som bl.a. orlogshjen, bibliotek, fjernsynstuer, discotek, bordtennislokaler og fritidsværksteder.

Den plads, disse aktiviteter - ofte under ringe vilkår - optog, vil med indflytningen i den nye kostforplejning blive frigivet til andet formål, hvorved skolens elevkapacitet kan forøges, samtidig med, at der skabes mulighed for bedre underbringelse af stambesætningen.

I rejsegildet deltog alle, der havde været impliceret i byggeriet: chefen for Soartilleriet, arkitekter, ingeniører, håndværksmestre og håndværkere samt skolens fast tilkommanderede befalingsmænd, mekanikere og skolens talsmand.

UKLASSIFICERET

Ulovligt fiskeri ved Færøerne.

Orlogskutteren MAAGEN har den 10. og 12. april anmeldt to færøske garnfiskere for ulovligt fiskeri i det område nord for øerne, der netop er etableret efter en ny lagtingslov. Begge anmeldelser er af Færøernes Kommando videregivet til politimesteren på Færøerne.

Færøernes landsstyre vedtog den 20. februar i år en lov om forbud mod anvendelse af torskegarn i perioden 15. februar til 30. april i et område nord for øerne og i et sydvest for Vågø.

././.

UKLASSIFICERET

10 nye sekondløjtnanter.

Den 20. april udnævntes 10 nye sekondløjtnanter af reserven (MS).

Stabschefen ved Chefen for Søværnet bød de nyudnævnte sekondløjtnanter velkommen i Søværnet og udtrykte bl.a. håbet om, at deres fremtidige tjeneste måtte være medvirkende til at skabe en god kontakt til handelsflåden og give Søværnet fordel af deres tekniske uddannelse.

UKLASSIFICERET

Kontaktmandsordning for Hovedorganisationen for Søværnets Officerer af Maskinlinien.

Hovedorganisationen for Søværnets Officerer af Maskinlinien etablerer pr. 1. maj en "Kontaktmandsordning" i lighed med, hvad der allerede er indført for Hovedorganisationen for Søofficerer m.fl.

Hensigten med denne ordning er at søge skabt en bedre forbindelse mellem Hovedorganisationen for Søværnets Officerer af Maskinlinien's enkelte medlemmer og bestyrelsen i form af gensidig kontakt og orientering. Det er organisationens opfattelse, at den herved opnåede kommunikation vil kunne medvirke til en bedre trivsel og personpleje.

UKLASSIFICERET

Ny undertroje til bluseklædt personel.

Undertrojer med blå kant til bluseklædt personel vil blive erstattet med en ribstrikket standardundertroje i hvid udførelse, da den tidligere model ikke længere kan produceres til en rimelig pris.

Ved overgang til den nye type forhøjes den hidtil gældende norm til 3 stk. ribundertrojer og 2 stk. netundertrojer, uden at denne ekstraudlevering medfører merudgifter.

Udleveringen af de nye undertrojer forventes iværksat medio 1971, idet undertrojer med blå kant fortsat vil blive anvendt af Kongeskibet DANNEBROGS bluseklædte besætning.

././.

Søværnets Intendantur-Bestemmelse 901 vil blive bragt i overensstemmelse med ovennævnte ændringer.

11

N.F. Lange
kommandør
stabschef ved Chefen for Søværnet

Apr 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 16/70

UKLASSIFICERET

Søværnet og den 5. maj.

Forsvarsministeriet har meddelt, at der i anledning af 25-årsdagen for Danmarks befrielse udover de normale kransenedlægninger den 5. maj skal nedlægges krans på grave og mindesmærker over Forsvarets faldne fra 9. april 1940, 29. august 1943 og 5. maj 1945.

Søværnet skal nedlægge krans eller være repræsenteret ved kransenedlægninger følgende steder:

Flådestation København: Mindesten på Holmen for personel af Søværnet, Mindeankret i Nyhavn for søfolk, Mindetavlen i Holmens Kirke for søfolk, Mindesten i Tuborg Havn for omkomne under transporterne til Sverige, Mindesmærket i Ryvangen, Mindelunden i Ryvangen og kaptajnløjtnant P.E.Hildahls grav, Fællesmindesmærket på Vestre Kirkegård for faldne den 9. april, Bispebjerg Kirkegård på gravene med artillerikvartermester H.E.Andreasen, overkonstabel K.B. Jensen, søløjtnant A.R.Jørgensen og mathelev O.K.Rasmussen.

Flådestation Frederikshavn: Thyborøn kirkegård på graven med orlogsgast B.E.Christensen.

Flådestation Korsør: Finderup kirkegård på grav med orlogsgast N.B.Olsen, Korsør kirkegård på grav med torpedoundertermester C.Thomsen, Mindesmærke for faldne på Nyborg strand, Mindesten i Rådhushaven i Korsør for søløjtnant A.R.Jørgensen og torpedoundertermester C.Thomsen og Mindetavle i Korsør Rådhus for kaptajnløjtnant P.Hildahl.

Søværnets Officerssskole: Grav i Ryvangen med kadet E.K. Michelsen og grav på Frederiksberg kirkegård med søkadet J.B.Bojesen.

Marinestation Århus: Mindesmærke for søfolk på Åboulevarden i Århus.

Chefen for Søværnet har desuden bestemt, at Søværnets tjenestesteder efter chefens skøn kan deltage i og støtte lokale arrangementer og internt markere dagen.

././.

UKLASSIFICERET

Flådestation Københavns Forsyningsafdeling.

Ved finansårets udgang har forsyningsafdelingen gjort status for en del af sine aktiviteter. Den vigtigste, ekspedition af ud- og indleveringssedler, viser, at der i finansårets løb har været ekspederet ca. 206.000 line-items fordelt på ca. 111.000 sedler, og at "serviceprocenten" (forholdet mellem modtagne og omgående effektuerede udleveringssedler) i gennemsnit udgjorde 90,4 %.

De udleveringsanmodninger (restordre), som ikke umiddelbart har kunnet ekspederes, fordi der ikke var lagerbeholdninger nok, udgjorde i alt i årets løb ca. 16.000, men inden finansårets udgang var ca. 13.000 heraf leveret.

Ved finansårets begyndelse (1. april 1969) henlå ca. 2.000 uekspederede restordre. Dette antal var den 31. marts 1970 steget til ca. 5.000. Forsyningsmæssigt er det en uheldig udvikling, som imidlertid har både økonomiske og reorganiseringmæssige årsager.

For ikke at risikere, at der i forbindelse med afviklingen af de mange restordre leveres unødigt materiel, er det vigtigt, at alle brugende enheder nøje vurderer kopierne af de modtagne restordre og oplyser Flådestation Københavns Forsyningsafdeling, om der skulle være ikke effektuerede leverancer, som ikke længere er nødvendige.

UKLASSIFICERET

1970 bliver et "Black-out" - år.

I 1968 nåede solpletaktiviteten sit maximum. Sådanne højdepunkter i uroen på solens overflade optræder med mellemrum på ca. 11 år.

Solpletaktiviteten har været regelmæssigt observeret fra jorden siden 1700. De seneste årtiers observationer har godtgjort, at der er en nøje sammenhæng inellem solpletaktiviteten og udbredelsen af radiobølger i HF-båndet (3 - 30 MHz), og at solpletens virkning viser sig med en forsinkelse på 2 år.

Da solpletaktiviteten var overordentlig voldsom i 1968, kan det forventes, at afbrydelser af HF-forbindelser (fading og "black-out") vil optræde hyppigt og i længere tidsrum i 1970.

Disse "black-outs" vil i særlig grad ramme HF-forbindelser

././.

på høje breddegrader (nordlyszonen) og for Søværnets vedkommende særligt forbindelserne til Grønland, Færøerne og skibe i Nordatlanten. Muligvis vil Søværnets skibe i sydligere farvande end Nordatlanten (Nordsøen, Kanalen) også blive generet af svigtende HF-forbindelse.

Når sådanne forstyrrelser optræder, kan man enten søge eventuel kommunikation afviklet i andre (lavere) frekvensbånd eller afvente normalisering af udbredelsesforholdene (ca. 2-12 timer).

UKLASSIFICERET

Fiskeriinspektion på Vestkysten.

I tiden fra slutningen af april til slutningen af maj og derefter til midten af juli vil bevogtningsfartøjerne NAJADEN og DRYADEN på tøm foretage fiskeriinspektion ved Jyllands vestkyst. Inspektionen udøves i dansk fiskeriterritorium mellem Thyborøn og den dansk-tyske grænse.

Indenfor den nævnte periode er flere nationers fiskefartøjer normalt beskæftiget med tungefiskeri nær den danske fiskerigrænse, og efter udvidelsen af den danske fiskerigrænse er mulighederne for at træffe udenlandske fiskefartøjer indenfor dansk område blevet væsentligt større.

UKLASSIFICERET

Standardiserings-eksperter besøger Søværnet.

Chefen for Søværnet har med Forsvarsministeriets bemyndigelse inviteret formanden for Military Agency of Standardization, den italienske kontreadmiral U.Laccetti med medlemmer af stab, til at aflægge rutinemæssigt besøg i Søværnet. Besøget vil finde sted i september og har til formål at orientere om NATO-standardiseringsarbejdet og søge det fremmet ved drøftelser imellem nationale sagsbehandlere og medlemmer af Military Agency of Standardization.

Møderne vil vare i to dage og omfatte en orientering om standardiseringsarbejdet med efterfølgende diskussion samt et besøg ved Søværnets Materielkommando.

NATO-gæsterne er herudover interesseret i, at der fra national side fremføres eventuelle forslag og problemer vedrørende det løbende arbejde.

././.

UKLASSIFICERET

Udlån af Søværnets rofartøjer.

Forsvarsministeriet har bedt Forsvarskommandoen om at undersøge mulighederne for at udlåne nogle rofartøjer til brug for fire ungdomslejre, der er planlagt af Kulturministeriet i forbindelse med det europæiske naturfredningsår 1970.

Chefen for Søværnet har svaret, at Søværnet har mulighed for at stille 8 rofartøjer til rådighed for ungdomslejrene. Det er 6-mands joller forsynet med det nødvendige udstyr, herunder redningsveste. Jollerne er for tiden oplagt.

UKLASSIFICERET

Svensk besøg i Søværnet.

Repræsentanter for den svenske Marinmaterieförvaltningen har aflagt et to-dages besøg i Søværnet. De svenske gæster var Marindirektor Thorsten Lundberg, Marindirektor Curt Borgenstan, Kommandørkaptajn Bengt Björling og Civilingeniør Bengt Lachmann. De var ledsaget af den svenske forsvarsattaché, Oberstløjtnant C.F.Schnell.

Gæsterne besøgte Orlogsværftet og Søværnets Materieförvaltning. Begge steder fik de en grundig orientering om materielspørgsmål, og man havde en teknisk diskussion om bygning af undervandsbåde.

UKLASSIFICERET

Præmie for rationaliseringsforslag.

Chefen for Søværnet har bestemt, at kaptajnløjtnant (B) (MS) O.Andersen som anerkendelse for et af ham udarbejdet rationaliseringsforslag skal tildeles en præmie på 500 kr., idet Chefen for Søværnet samtidigt udtaler sin påskønnelse af det udviste initiativ.

Rationaliseringsforslaget går ud på at udskifte de hidtil anvendte kredsløbsrøgdykkerapparater KG 210 med trykluft røg/svømmedykkerapparat PA 37/1600, hvilket medfører en meget betydelig reduktion af udgifter til uddannelse, øvelsesvirksomhed, redningsvirksomhed og vedligeholdelse.

Præmieoverrækkelsen fandt sted ved Søværnets Havariskole

././.

torsdag den 23. april.

Chefen for Søværnet har endvidere fundet et af sergent (IT) Holger Søgaard, Søværnets Intendantur, indsendt forslag om en forenklet og centraliseret forvaltning af blanketter og forbrugsgods i Torpedobådseskadrens enheder egnet til præmiering og har bestemt, at der som anerkendelse for det udviste initiativ ydes sergenten en gave til en værdi af indtil 200 kr.

Gaveoverrækkelsen finder sted ved Søværnets Intendanturs foranstaltning.

E B

N.F.Lange
kommandør
stabschef ved Chefen for Søværnet

Det danske flådebesøg i Düsseldorf.

112. torpedobådsdivision har nu udarbejdet de nærmere planer for divisionens besøg i Düsseldorf fra 28. maj til 1. juni. Forberedelserne til den usædvanlige tur har koncentreret sig om at løse de navigatoriske og forsyningsmæssige problemer.

Problemerne ved sejlads på Rhinen er dels rhinbroernes lave højde, dels en nogle steder ret ringe vanddybde og endelig den meget kraftige strøm, som forventes at blive særlig voldsom i år på grund af megen nedbør. Rhinen er desuden en livligt besejlet vandvej, hvor størstedelen af skibsfarten består af slæbetog med op til 8 pramme og en samlet længde på op til 1000 meter.

Efter at have studeret besejlingsforholdene nærmere, er det blevet klarlagt, at bådene ved at lægge master og antenner ned vil have 30 cm's spillerum under de laveste broer ved højeste højvande.

Den planlagte sejlroute er som følger: 1. dag: Holmen-Cuxhaven via Kielerkanalen, ca. 245 sømil. 2. dag: Cuxhaven-Amsterdam, ca. 220 sømil. 3. dag: Amsterdam-Emmerich via Amsterdam-Rhin kanalen, Waal og Rhinen, ca. 75 sømil. 4. dag: Emmerich-Düsseldorf ad Rhinen, ca. 60 sømil.

Bådene påregner at anvende lodser på hele strækningen Amsterdam-Düsseldorf. Det er i øvrigt 1088 år siden, at danske krigsfartøjer har besejlet denne del af Rhinen.

For at klare forsyningen af bådene uden depotskib vil Torpedobådenes mobile Base med et mindre antal køretøjer assistere bådene i Cuxhaven, Emmerich og Düsseldorf, medens bådene vil være alene i Amsterdam.

Under opholdet i Düsseldorf er der stillet delvis strømfor- syning til rådighed for bådene, hvorfor Torpedobådenes mobile Base medbringer 2 strømaggregater. Endvidere medbringes reservedele til at udføre evt. reparationer på bådene. Det påregnes, at Torpedobådenes mobile Base vil forestå indkøbene af proviant i Tyskland og levere dette i overnatningshavnene.

UKLASSIFICERET

Samarbejde med den vesttyske søofficersskole.

Chefen for Søværnets Officersskole, kommandør J. Elving har efter indbydelse aflagt besøg på den vesttyske marineskole i Mørvig.

Kommandør Elving og flotilleadmiral Reinhardt Ostertag drøftede, hvorledes et snævrere samarbejde mellem Danmarks og Vesttysklands søofficersuddannelse kunne etableres. Der var enighed om, at det næppe ville være muligt at udveksle officersaspiranter mellem de to lande, sådan som det sker mellem Vesttyskland, USA, Storbritannien og Frankrig. Grunden er den rent praktiske, at uddannelsesperioderne ligger forskelligt i Mørvig og København.

Man vil dog på anden måde søge at finde berøringspunkter, således ved gensidige besøg af skoleskibe.

UKLASSIFICERET

Sovjetskibe og danske fiskere i Østersøen.

I december var danske fiskere i internationalt farvand i Østersøen udsat for forstyrrelser fra sovjetiske krigsskibe. Det danske udenrigsministerium reagerede straks gennem en note til det sovjetiske udenrigsministerium, hvori der protesteredes imod, at danske fiskere blev forstyrret i udøvelse af lovligt fiskeri.

I en sovjetisk note tilbagevises, at sovjetiske orlogsskibe har foretaget nogen handling, der kan begrunde erstatningskrav for mistede fiskeredskaber og fangst. I noten hedder det, at de danske fiskere befandt sig indenfor et for sejlads midlertidigt farligt område, hvorfor de blev anmodet om at forlade det. Det afvises, at sovjetiske krigsskibe herunder har foretaget nogen handling, som kunne være af truende karakter eller som kunne påføre dem noget tab. Opståede misforståelser skyldes øjensynligt sproglige vanskeligheder og fejltagelser fra de danske fiskeres side ved tydningen af de signaler, som de sovjetiske skibe sendte efter den internationale signalkode, hedder det i noten fra Moskva.

Spørgsmålet om en eventuel videre behandling af sagen skal drøftes Udenrigsministeriet, Fiskeriministeriet og Forsvarsministeriet imellem.

././.

Skærgårdskort over Vestgrønland.

Det Kongelige Danske Søkort-Arkiv har gennem mere end 30 år foretaget moderne søopmåling i de vestgrønlandske farvande.

I årene 1959-61 fik Søkort-Arkivet foruden et søgående opmålingsskib stillet 4 moderne opmålingsmotorbåde, de såkaldte SKA-både, til rådighed. Med disse fartøjer, der er forsynet med moderne opmålingsudstyr, blev man i stand til også at effektivisere detailopmålingen af alle indsejlinger til byer og bygder, af nordhavne samt de mest benyttede indenskærsruter og fjorde.

De fire SKA-både er fast stationerede på Grønland og er måske mest på grund af deres særprægede røde farve blevet kendt overalt på vestkysten. På grund af de klimatiske forhold foretages søopmåling i sommermånederne maj til september. I vinterhalvåret er SKA-bådene oplagt ved grønlandske værfter for eftersyn og reparation.

Med denne relativt store opmålingskapacitet er der indhentet så meget materiale, at Søkort-Arkivet på basis af Geodætisk Instituts nyeste kort har været i stand til at udgive 66 nye søkort over de vestgrønlandske farvande i løbet af de sidste ti år.

Disse søkort tilgodeser imidlertid kun i beskedent omfang besejlingen i de indenskærs ruter, og det vil være en næsten uoverkommelig og meget bekostelig opgave at frenstille egentlige søkort i større målestok over hele den mere end 600 sømil lange vestgrønlandske skærgård.

Efterhånden er antallet af større og mindre rejsebåde, fiskekuttere samt motorbåde steget stærkt. Disse både benytter fortrinsvis skærgården og de indenskærs ruter, hvorfor behovet for at få dækket skærgården med brugbare kort er stærkt voksende.

For at dække dette behov har Søkort-Arkivet ladet frenstille en serie specielle kort i målestoksforholdet 1:40.000 til supplerings af oplysningerne i søkortene for de indenskærs ruter og til erstatning for de af Geodætisk Institut tidligere udgivne "Fotokort".

Søkort-Arkivet har kaldt disse specielle kort for "Skærgårdskort" og understreger derved, at kortene ikke er at betragte som egentlige søkort, men at de kun kan betragtes som supplement hertil.

Skærgårdskortene er udarbejdet på basis af Geodætisk In-

stituts fotogrammetriske manuskripter, hvori søopmålingens resultater er indlagt udelukkende med angivelse af dybder. Kortene er ikke indtegnede i den sædvanlige projektion for søkort - Mercator - men derimod i Geodætisk Instituts konform-koniske projektion. I det målestoksforhold, som kortene er fremstillet i, er dette imidlertid af mindre betydning.

Skærgårdskortene er søgt billiggjort mest muligt og udsendes derfor i en meget enkel form og kun i sort/hvid udgave. Det står imidlertid enhver bruger af kortene frit for at understrege/farvelægge de viste dybder, som kan anses for at være af særlig betydning for den pågældendes sejlads. Kortene indeholder alle de seneste oplysninger om dybdeforholdene i ruterne, ligesom der i visse tilfælde er angivet sejlruiter, som det kan anbefales at benytte.

Det er ikke hensigten at lade kortene løbende ajourføre på samme måde som søkortene, og de bør derfor altid anvendes i forbindelse med disse. Nye søopmålinger vil derimod snarest muligt blive tilføjet, efter at de er blevet udført, og nye udgaver vil blive udsendt.

Skærgårdskortene vil i første omgang blive udgivet over områder af den vestgrønlandske skærgård fra Kap Farvel til Disko Bugt, hvor søkortene ikke anses for tilstrækkelige til indenskørs sejlads. I begyndelsen af maj måned udsendes kort over ruten fra Frederikshåb til Føringehavn, og de øvrige vil følge snarest muligt derefter. Kortene vil kunne købes på bestilling direkte ved Søkort-Arkivet eller gennem arkivets sædvanlige forhandlere, på Grønland gennem Den Kongelige Grønlandske Handels butikker, og prisen for et kort er kr. 8,-. Forhandlere vil gratis kunne få tilsendt et indexkort.

Søkort-Arkivets hensigt med at udgive så utraditionelle kort som skærgårdskortene er dels at fremme sikkerheden under sejladsen i de vestgrønlandske indenskørs ruter mest muligt og dels at offentliggøre alle oplysninger, som Søkort-Arkivet har i hænde om dybdeforholdene i disse ruter så hurtigt som muligt og i en form, som vil være tilstrækkelig for de skibe og fartøjer, der besejler dem.

UKLASSIFICERET

Minedepot Masnedø nedlagt.

Flådestation Korsør meddeler, at Minedepot Masnedø er tømt og afrigget. Depotet og arealet på Masnedø havn er blevet afleveret

././.

til Østre Bygningsdistrikt.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Thostrup'. The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial 'S'.

S.Thostrup

SØVÆRNSORIENTERING NR. 18/70

UKLASSIFICERET

Søværnets proviantforsyning.

Med notitsen i Søværnsbefaling 12/70 K.6, hvori der står, at Flådestation Københavns Forsyningsafdeling den 25. marts 1970 ophører med at lagerføre proviant, afsluttes en mere end 400-årig epoke i Søværnets historie.

Søværnet har siden omkring 1535 ført proviant til skibenes forsyning på egne lagre. De første år i Vestre og Østre Provianthuse, beliggende på hver sin side af Christian III's Tøjhus på Slotsholmen. Disse lave bindingsværksbygninger viste sig imidlertid ikke formålstjenlige, fordi store mængder af den magasinerede proviant blev forværret, og i henholdsvis 1599 og 1617 blev de revet ned. Provianten flyttedes derpå til Christian IV's provianthus, der var blevet opført i årene 1602-07. Denne bygning, der mod nord afgrænser Det kongelige Biblioteks have, anvendes stadig af Staten, men nu som ministerielle kontorer.

I løbet af vinteren 1866-67 flyttedes Søværnets proviant- og fadeværk fra den gamle proviantgård til Arsenalens nordre fløjbygning på Arsenaløen. Den bygning vi i dag kender som Proviantmagasinet.

Flytningen omfattede også de store egetræssaltkar, som i kælderen blev nedgravet i blåler. I forbindelse med opførelsen af et slagtehus i 1886-87 blev de på ny anvendt til konservering af parterede stude. Selv om saltkarrene ikke har været anvendt i mange år, findes de stadig i bygningen, som et minde om tidligere tiders aktivitet.

Proviantmagasinet skal nu, som den gamle proviantgård, ombygges til kontorer, og skibenes forsyning med proviant vil fremtidigt blive varetaget af civile leverandører.

UKLASSIFICERET

25.000 bøger i Marinens Bibliotek.

I henhold til kundgørelse B.15-1943 kan udlån fra bibliote-

././.

ket kun finde sted til forsvarets befalingsmænd samt - efter indhentes tilladelse - til civile, der driver videnskabelige studier.

For en snes år siden blev dette forhold ændret, uden at dette dog har fået officielt stempel ad kundgørelse-vejen.

Efter overenskomst med rigsbibliotekaren indgår biblioteket nu i kategorien "videnskabelige forskningsbiblioteker". Disse biblioteker skal aflaste "Det kongelige Bibliotek" indenfor hvert sit specialområde, for Marinens Bibliotek det rent sømilitære og enkelte specialer, såsom dykkervæsen m.v. At biblioteket desuden har den største, tilgængelige samling af litteratur om Grønland og har en omfattende samling bøger om tidlige tiders sørejser og opdagelsesrejser, skal blot tilføjes. Grønlandssamlingen havde betydning, dengang så at sige samtlige ekspeditioner startede om bord i flådens skibe, og den har i dag sin specielle interesse for de vordende deltagere i SIRIUSpatruljen.

Ovennævnte overenskomst førte også med sig, at biblioteket blev offentligt tilgængeligt, dog med den klausul, at forsvarets personel har første prioritet, specielt, når det gælder studieøjemed.

Hovedbibliotekets bogmasse er på noget over 25.000 bind, og hertil kommer, hvad der findes på håndbibliotekerne ved Søværnets institutioner. Via hovedbiblioteket kan lånes bøger fra håndbibliotekerne, såfremt de kan undværes i det daglige arbejde. Det er altså hovedsagelig de ca. 25.000 bind, der trækkes på, og ikke alle står i fred på hylderne. Udlånet er steget 100 % i de sidste 20 år, og der sendes daglig bogpakker til biblioteker rundt om i landet. Biblioteket har rundet de 200 år og har derfor bøger af høj alder, som er umulige at erstatte, ligesom der findes en del manuskripter - og de er i sig selv uerstattelige. Disse hjemlånes ikke. De og mange andre bøger studeres på stedet.

Desværre har biblioteket ingen læsesal, kun enkelte borde, der står i selve bibliotekssalen, så de studerende må give afkald på den ellers så nødvendige ro til studierne. Blandt de besøgende er en del udenlandske såvel militære som civile studerende, og deres besøg giver ofte anledning til senere mere eller mindre omfattende korrespondance.

I stedet for eller i tilknytning til studier på stedet kan biblioteket levere fotokopier af sider fra de bøger, lånerne ellers ikke har mulighed for at hjemlåne, idet biblioteket for nogle år si-

den fik bevilget et fotokopieringsapparat. Dette er i særlig grad blevet udnyttet af udlændinge, og som eksempel kan nævnes, at en afdelingsleder fra Smithsonian Institution, Washington for nylig fik ca. 200 sider affotograferet. At lånerne må dække den økonomiske udgift, behøver vel ikke at bemærkes.

At lånerne stiller spørgsmål indenfor bibliotekets interesseområde, ja ofte lidt udenfor dets periferi, er naturligt, og disse samt mange skriftlige henvendelser har biblioteket som forskningsbibliotek pligt til at svare på, selv når de er af ret omfattende karakter. Hurtig og koncis besvarelse styrker ikke alene bibliotekets anseelse, men det styrker samtidig Søværnets position udadtil. På dette område må der være et nødvendigt samarbejde med den marinehistoriske sektion i Vildandegade, men der må også trækkes på den viden, der findes ved andre institutioner, såvel sømilitære som civile.

Det er formentlig på grund af den store arbejdsbyrde, der i dag er lagt på befalingsmændene, at kun et fåtal af lånerne er tilknyttet forsvaret. Her ses bort fra elever på stabskursus og Søofficersskolen.

Man må ønske, at den dag kommer, hvor der atter kan levnes tid til studier. I såvel tidsskrifter som bøger finder man stof, som er egnet til at udvikle og dygtiggøre befalingsmændene til den tjeneste, som er formålet med deres uddannelse. Det er desuden gang på gang understreget af militære skribenter, at historiske studier er nødvendige - de nedsætter risikoen for ikke at kunne klare "uforudsete situationer".

At biblioteket er offentligt tilgængeligt, er gået op for en del civile, men desværre findes der stadigvæk befalingsmænd indenfor Søværnet, som er ukendt med dette forhold.

Et forsøg på at skabe interesse for nyanskaffet litteratur gøres ved, at biblioteket har nogle sider til rådighed i "Tidsskrift for Søværnen", hvor en del af bøgerne får korte anmeldelser.

Bibliotekets åbningstider er 0900-1500, torsdag til 1630. Lørdag 0900-1200. Lørdagslukning i månederne juni, juli og august.

UKLASSIFICERET

Bygningsændringer på Søværnets Officersskole.

Søværnets Officersskole har til Søværnets Bygningsdistrikt

././.

fremsendt forslag til bygningsforanstaltninger i forbindelse med en sammenlægning af Søværnets Officersskole og Søværnets Specialofficersskole.

Forslaget, der skønmæssigt omfatter bygningsændringer på Søværnets Officersskole til ca. 200.000 kroner, er optaget i bygningsforslag 1970-71 for Søværnet. De vigtigste ændringer vil ske på skolens 2. etage, hvor en række rum ændres til seks klasseværelser beregnet fra 9 til 20 mand.

Arbejdet vil så vidt muligt blive gennemført under kadetkorpsets sejladsperiode, hvor undervisning ikke finder sted på skolen.

UKLASSIFICERET

Den 5. maj i Søværnet.

25-årsdagen for Danmarks befrielse blev højtideligholdt overalt i Søværnet med kransenedlægninger og deltagelse af Søværnets personel i de officielle begivenheder.

Søværnets Artilleriskole Sjællands Odde stillede en skansevagt ved fire mindehøjtideligheder i Nykøbing Sjælland-området. Skansevagten blev forstærket med en hornblæser fra tamburkorpset i Avderød. Dagen startede med, at flaget hejstes med honnør i Nykøbing skole i overværelse af 700 elever.

UKLASSIFICERET

Forskole for frivillige grønlandere.

Den grønlandske befolkning har som bekendt ikke værnepligt. For interesserede unge grønlandske mænd er der dog åbnet mulighed for at gøre tjeneste i forsvaret, hvilket enkelte har benyttet sig af gennem de sidste 15 år.

Der er netop på ny startet en forskole for frivillige grønlandere ved Flådestation Grønnedal. Her gennemgår de en undervisning i betjening af våben m.m. Efter at have gennemgået forskolen udstikkes de fleste til tjeneste i Flådestationens sejlene enheder. Der er i år udtaget 7 til forskolen. Efter et halvt års tjeneste hjemsendes de, idet dog enkelte får mulighed for at forlænge tjenesten, hvis de ønsker det.

././.

UKLASSIFICERET

Hærværk og tyverier fra mønttelefoner.

Ved Flådestation Frederikshavn har man siden stationens oprettelse haft et antal mønttelefoner opstillet på let tilgængelige steder for skibenes besætninger og øvrige på marinekasernen indkvarterede, for på denne måde at kunne udøve en service over for personalet.

Mønttelefonerne har virket efter deres formål indtil for ca. 2 år siden, fra hvilket tidspunkt personer har forsøgt at sætte sig i besiddelse af de i boksene værende ret ofte betydelige beløb ved at udøve hærværk mod pengeopsamlingskasserne, hidtil dog uden andet resultat end beskadigelser af installationen. Manglen på indtægt på mønttelefonerne samt det gentagne hærværk er efterhånden steget til ret betydelige beløb.

I weekenden 2-3 maj, da flådehavnen var besøgt af 40 skibe fra 7 forskellige nationer, er det imidlertid lykkedes fuldstændigt at fjerne en møntboks med indhold trods sikring med bolte i væggen. Boksen er borte.

Flådestationen ser sig derfor nødsaget til at holde samtlige mønttelefoner på kajerne lukkede indtil videre, men for at ikke sagesløse personer skal undgælde, har Flådestationen indført følgende ordning på prøve:

Når et skib anløber Flådestationen, kan vagthavende officer udlåne nøglen til pågældende skib til den mønttelefon, der er nærmest skibet. Mønttelefonen overlades derefter til skibet, og skibet er ansvarlig for anlægget, indtil boksen atter aflåset afleveres efter endt brug ved skibets afsejling.

Det er op til hvert enkelt skib at administrere telefoneringen, men Flådestationen må forbeholde sig ret til at lade telefonrummet inspicere inden skibets afgang.

UKLASSIFICERET

Teknisk kursus for Søværnet åbnet.

Det første Teknisk kursus for Søværnet på Forsvarsakademiet blev på Chefen for Søværnet's vegne åbnet den 8. maj af Stabschefen ved Chefen for Søværnet, kommandør N.F.Lange. Varigheden af dette kursus påregnes at blive ca. 2 år, og der er efter ansøgning tilkom-

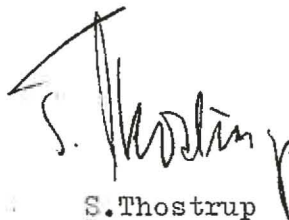
././.

manderet 10 elever. Kursuslederen er oberstløjtnant L.G.K.Christiansen.

Efter at Chefen for Forsvarsakademiet, oberst M.Rosenløv, havde indledt, sagde kommandør Lange i sin åbningstale, at Søværnet hermed har fået opfyldt et længe næret ønske om en teknisk videreuddannelse af de officerer i Søværnet, som har en grunduddannelse som officerer af maskinlinien.

Nødvendigheden af en sådan videreuddannelse må bl.a. ses på baggrund af de ændringer, der for øjeblikket finder sted og er planlagt indenfor Forsvarets og Søværnets organisation, og i videreførelsen af en ny skibsorganisation med heraf følgende ændringer af arbejdsområderne for officerer. Hertil kommer indførelsen af komplicerede, tekniske systemer og teknologisk avanceret materiel. Resultaterne af dette kursus kan være medbestemmende ved den tekniske officers placering i stillinger i Forsvaret.

Kommandør Lange bragte en hilsen fra Chefen for Søværnet, der var blevet forhindret i at komme til stede, og udtalte en tak til Forsvarsakademiet og alle, der har bidraget til etablering af Teknisk kursus for Søværnet.

S.Thostrup

MARINESTABEN

Maj 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 19/70

UKLASSIFICERET

DANEX 70 fra 3. til 23. juni.

Igen i år formeres de under Søværnets operative Kommando værende enheder i en "Task Group" under kommando af Chefen for Søværnets operative Kommando for i perioden 3.-23. juni at afholde samlede øvelser i danske farvande. Hovedvægten bliver lagt på våben-, bording-, havari- og sanitetsøvelser samt på mindre taktiske øvelser.

Under samlet ophold i havn indgår i øvrigt forskellige idrætskonkurrencer i øvelsesprogrammet.

Kommandohejsning sker i Århus Bugt den 3. juni, hvorefter øvelserne straks påbegyndes. I øvelsesperiodens løb vil sejlskibets finde sted i de fleste danske farvandsafsnit.

I weekend'en 6-7. juni anløbes Flådestation Frederikshavn, og den følgende weekend ligger styrken i Rønne. Øvelsesperioden afsluttes med anløb af Kiel. Besøget her falder sammen med det store årlige sejlerstævne i Kiel - Kieler Woche - som i år forventes at blive særlig festligt, idet det er 75-året for Kieler-kanalens åbning.

Det bliver første gang, kontreadmiral Brinck-Lund, der tiltrådte som Chef for Søværnets operative Kommando 1. januar d.å., får lejlighed til at få et samlet indtryk af Søværnets operative Kommandos enheders sømandsmæssige, våbenmæssige og taktiske standard.

UKLASSIFICERET

Management-systemkursus.

I tiden 25. maj - 12. juni afholdes der ved Forsvarsakademiet et management-systemkursus for forsvarrets ledende personel.

Fra Søværnet deltager i alt 6 officerer af admiral/kommandør/kommandørkaptajn charge.

Kurset er delvist tilrettelagt efter samme principper, som anvendes på "Defence Management Systems Course" i Monterey, Californien, USA, hvor Søværnet har haft 2 orlogskaptajner som elever.

Kurset omfatter en række management-fag, hvoraf bl.a. kan nævnes:

././.

Den samfundsmæssige ressourcefordeling, perspektivplanlægning, organisationens styresystem, administrativ rationalisering, systemteori, operationsanalyse, beslutningsteori, svensk programbudgettering og Planning-Programming-Budgeting Systemet.

Blandt foredragsholderne er bl.a. fhv. økonomiminister Ivar Nørgaard, professor dr. oecon. E.Johnsen, professor H.P.Myrup og docent Ingemar Ståhl fra Lunds Universitet samt en række management-eksperter fra de højere læreanstalter og fra civile management organisationer.

Det er endvidere muligt, at Chefen for det amerikanske "Naval Defence Management Center" i Monterey, professor dr. phil. Poul Ecker vil deltage som "gæste-forelæser".

Kurset indledes med et "planlægningsspil" (kaldet MIL PLAN), der har til formål at danne optakt til den senere gennemgang af forskellige ledelsesværktøjer, idet spillerne stilles over for en række forenklede beslutningsmodeller, hvori ressourcefordeling og -disponering udgør en væsentlig faktor.

Spillet er en bearbejdet udgave af et spil (TEMPO), der er udviklet af "General Electric" i Californien og modificeret af NAVY MANAGEMENT SYSTEMS CENTER i Monterey.

UKLASSIFICERET

Piloter fra Hæren til Søværnets Flyvetjeneste.

Den 25. maj påbegynder 4 officerer med helikopteruddannelse fra Sønderjyske Artilleriregiment vedligeholdelsestræning på Alouetten ved Søværnets Flyvetjeneste med henblik på den fremtidige tjeneste som helikopterpiloter i Hæren.

Officererne modtager en uges undervisning om Alouettens tekniske specifikationer samt om flyveregler for helikopterflyvning i Danmark, hvorefter de overgår til et modificeret omskolingskursus og videregående uddannelse.

Det påregnes, at Søværnets Flyvetjeneste kan yde 10-20 flyvetimer pr. pilot om måneden, således at disse piloter vil være klar til modtagelse af Hærens nye helikoptere, når disse til sin tid leveres.

././.

UKLASSIFICERET

NYMFEN adopteret i Skelskør.

Bevogtningsfartøjet NYMFEN er blevet adopteret af Skelskør by.

Festlighederne indledtes i Korsør, hvor Skelskørs borgmester, S.Aa. Troelsen, og tre medlemmer af byrådet gik ombord i NYMFEN for at sejle med til Skelskør. Ved ankomsten hertil afslørede borgmesteren byens våben på agterkanten af styrbords brovinge. Efter afsløringen spillede tamburkorpsset en fanfare.

Programmet blev afviklet på den smukkeste måde følgende de linjer, der efterhånden er blevet traditionelle ved adoptioner af Søværnets skibe. Der var fra både byrådet og befolkningen udfoldet store anstrengelser for, at besætningen skulle føle sig velkomne i byen.

Blandt begivenhederne kan nævnes, at et udvalgt hold fra Skelskør vandt en fodboldkamp over NYMFEN med 4-0, og at omkring 500 mennesker benyttede lejligheden til at se skibet ved det offentlige besøg om bord.

NYMFEN takkede for et par gode dage med et cocktailparty om bord for 30 udvalgte gæster. Adoptionen fik en stor og fyldig presseomtale.

UKLASSIFICERET

Svensk besøg ved Søværnets Dykkerskole.

Tre officerer fra Søværnets Dykkerskole aflagde i marts besøg ved den svenske marines dykkerskole i Stockholm. Under besøget blev der fra svensk side udtrykt ønske om at studere forholdene ved den danske dykkerskole, herunder navnlig frømandsuddannelsen og uddannelsen af civile dykkere.

Chefen for Søværnet har nu bedt Forsvarsministeriet om at formidle invitation af kaptan Jan Sundløf, Marinstaben, og byrådsdirektør Peter Wide, Ubådsbyrået, til at besøge Søværnets Dykkerskole fra 16. til 19. juni.

././.

UKLASSIFICERET

Sejlsæsonen indledt på Søværnets Konstabelskole.

Sejlklubben på Margretheholm har holdt standerhejsning på klubbens nye signalmast, og dermed er sejlsæsonen på Søværnets Konstabelskole nu i fuld gang.

I den forløbne vinter har der været undervisning i navigation i fritiden, og 23 elever har bestået prøven. Deraf mangler 19 at bestå den praktiske prøve.

I forbindelse med undervisning i sømandskab har konstablene og konstabeleleverne eftersat og overhalet fartøjsmateriellet, og alle både er nu søsat eller klar til søsætning.

Til brug ved undervisning i praktisk sømandskab og i øvrigt til disposition for eleverne og Søværnets øvrige personel i fritiden disponerer Søværnets Konstabelskole over:

5 Folkebåde, 6 Piratjoller, 4 Kragejoller, 11 Trapezjoller, 2 OK-joller, 5 Inrigger, 2 Kajaker og 2 Travaljer.

Folkebådene vil kunne lånes ved henvendelse til Søværnets Konstabelskole i overensstemmelse med de fastsatte udlånsregler (Søværns-Bestemmelse nr. 508), tlf.: 11 13 13, lokal 2826.

Øvrige fartøjer kan lånes efter aftale med Søværnets Konstabelskole.

Undervisning i sejlads finder sted tirsdage og torsdage kl. 1600-1900.

For personel med sejlbevis er havnen åben alle dage til solnedgang. Udlån kan ske ved henvendelse til vagthavende fartøjsgast.

På Søværnets Konstabelskole er der i de senere år konstateret stigende interesse for sejlsporten, og man forventer også i år god udnyttelse af fartøjsmateriellet.

UKLASSIFICERET

Præmieret forslag.

Flådestation Frederikshavn har indsendt forslag fra maskinarbejder Poul Deth Poulsen om udskiftning af skylleventiler ved toiletterne på flådestationens område i den hensigt at nedsætte ferskvandsforbruget. Det vil kunne give en årlig besparelse på ca. 13.000 kr.

Chefen for Søværnet har ydet en præmie på 500 kr. for for-

././.

slaget. Samtidig anmodes flådestationen om at udarbejde forslag til en ændring af de nuværende skyllearrangementer.

UKLASSIFICERET

Inspektion af INGOLF.

Fredag den 15. maj inspicerede stabschefen ved Chefen for Søværnet, kommandør N.F.Lange samt repræsentanter for specialtjenesteinspektørerne inspektionsskibet INGOLF i Kattegats sydlige del. Inspektionen omfattede såvel personelletts uddannelse som det materielle område og blev med visse mindre ændringer på grund af vejret gennemført efter programmet.

INGOLFs besætning fandtes egnet til den fortsatte sejlads, der omfatter opmåling i danske farvande i samarbejde med Geodætisk Institut samt inspektionstjeneste ved Færøerne og Grønland.

UKLASSIFICERET

Præste-indsættelse.

Søndag den 24. maj kl. 1000 indsætter Holmens provst orlogspræst Henning Rørskou som 2. residerende kapellan ved Holmens Kirke. På grund af ombygninger i Holmens Kirke finder indsættelsen sted i Christiansborg Slotskirke.

S.Thostrup